

Warszawa, dnia 1 kwietnia 2020 r.

**Zestawienie uwag zgłoszonych w ramach opiniowania
projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw**

Lp.	Jednostka redakcyjna	Treść uwagi	Zgłaszający uwagę	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko MR
	2	3	4		5
Uwagi ogólne					
1.		<p>1. Zapisy w programie Stop Smog pozwalają pozyskać środki na budynki komunalne. W związku z powyższym Gminy w pierwszej kolejności będą starały się pozyskać środki na budynki komunalne, które są ich własnością.</p> <p>2. W programie jest odwołanie do normy EN 303-5 (zamiast 303-5:2012).</p> <p>3. Stworzenie bazy CEEB wiąże się z dodatkowym obowiązkiem Funduszu. Będzie to dla nas kolejne miejsce, gdzie będziemy musieli przekazywać informacje.</p>	WFOŚiGW w Krakowie		<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>1. Uwaga ma charakter komentarza, brak propozycji zmiany zapisów.</p> <p>2. Uwaga uwzględniona – poprawka o charakterze redakcyjnym.</p> <p>3. WFOŚiGW jako podmiot udzielający finansowań ze środków publicznych zostanie zobowiązany na mocy ustawy do zasilania CEEB w dane dot. udzielonego ze środków publicznych finansowania albo dofinansowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przedsięwzięć termomodernizacyjnych, przedsięwzięć niskoemisyjnych lub przedsięwzięć remontowych, - odnawialnych źródeł energii, o których w art. 2 pkt 22 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii, - innych przedsięwzięć związanych z ochroną powietrza. <p>Środki publiczne w powyższym zakresie, udzielane są przez różne podmioty w skali całego kraju, w ramach różnych programów pomocowych, np. Czyste Powietrze, Program Infrastruktura i Środowisko, Regionalne Programy Operacyjne, itp. Na dzień dzisiejszy środki publiczne są redystrybuowane w ramach</p>

				<p>programów pomocowych m. in. przez: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, 16 wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, jednostki samorządu terytorialnego i ich związki (na szczeblu gminnym, powiatowym, wojewódzkim), Bank Gospodarstwa Krajowego. Każda z tych instytucji działając niezależnie, przeznacza środki publiczne na podobne cele, np. na przedsięwzięcia termomodernizacyjne budynków. Brak wymiany jakichkolwiek informacji pomiędzy tymi podmiotami sprawia, że istnieje możliwość składania wniosków o dofinansowanie w ramach różnych programów pomocowych, co w efekcie może prowadzić do wielokrotnego dofinansowania tych samych przedsięwzięć, a w konsekwencji może powodować defraudację środków publicznych. Zdarza się bowiem, że dofinansowanie ze środków publicznych na wymianę np. okien, ma miejsce w ramach różnych programów świadczonych przez różne instytucje, które nie posiadają żadnego narzędzia do weryfikacji udzielanych dofinansowań. W celu wyeliminowania możliwości wielokrotnego wykorzystywania środków publicznych na ten sam cel, przewiduje się rozwiązanie scentralizowane w jednym miejscu, tj. w ramach tworzonej CEEB. Zasilenie CEEB w tym zakresie nastąpi przez podmioty udzielające wsparcia finansowego ze środków publicznych, w tym przede wszystkim przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, 16 wojewódzkich funduszy ochrony</p>
--	--	--	--	---

				środowiska i gospodarki wodnej, jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz przez Bank Gospodarstwa Krajowego. Zasilanie CEEB będzie możliwe za pośrednictwem aplikacji dostępowej udostępnionej ww. podmiotom albo poprzez interfejsy systemowe umożliwiające przekazywanie danych w sposób zautomatyzowany.
2.	Proponowany średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego jest zbyt niski, nawet jak na Program dla osób ubogich energetycznie. Dodatkowo w udostępnionym projekcie ulega zmianie z 3 miesięcy na 1 rok okres, z którego wyliczany jest dochód osoby ubiegającej się o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego. Powoduje to, że średni miesięczny dochód może ulec zwiększeniu o różne świadczenia, dodatki pobierane w ciągu roku, a które niekoniecznie wliczałyby się przy braniu pod uwagę 3 miesięcy poprzedzających.	Urząd Miasta Krakowa		<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami przez Instytut Badań Strukturalnych, 51% gospodarstw domowych w Polsce zamieszkujących budynki jednorodzinne spełnia obecnie obowiązujący w Programie próg dochodowy. Natomiast zmiana dotycząca okresu, z którego wyliczany jest dochód wynika z tego, że dłuższy okres jest bardziej miarodajny i lepiej oddaje sytuację finansową gospodarstwa domowego. Ponadto, należy mieć na względzie, że bez względu na to z jakiego okresu wyliczany jest dochód, to do tego dochodu nie jest wliczanych szereg świadczeń, w tym m.in. zasiłki okresowe z pomocy społecznej czy świadczenia wychowawcze – zgodnie z definicją dochodu, która została zaczerpnięta z art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133).</p>
3.	Należałoby również zmienić zapis w art. 11f ust. 3 odnoszący się do enumeratywnie wymienionych czynności, które mogą zajść w budynku objętym przedsięwzięciem niskoemisyjnym a skutkują obowiązkiem zwrotu przez beneficjenta 100% kosztów realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego poniesionych przez gminę i Fundusz. Każda sprawa niestosowania się do podpisanej umowy	Urząd Miasta Krakowa		<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>Należy wskazać, że gmina na podstawie art. 11f ust. 9 może udzielić beneficjentowi ulgi w zwrocie kosztów realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego.</p>

	między gminą a beneficjentem powinna być rozpatrywana indywidualnie a nie powinna każdorazowo skutkować obowiązkiem zwrotu 100% kosztów realizacji przedsięwzięcia, dlatego proponuje się zapis „- może skutkować zwrotem przez beneficjenta do 100% kosztów realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego poniesionych przez gminę oraz Fundusz.”			
4.	Realizacja Programu Stop Smog nakłada na gminę szereg obowiązków, które nie są dostosowane do realiów pracy urzędów gmin. Wprowadzając Program w takiej formule należy równocześnie stworzyć mechanizm, który spowoduje, że w gminie zostaną zatrudnione dodatkowe osoby przeznaczone do obsługi Programu, szczególnie w większych gminach.	Urząd Miasta Krakowa		<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>W Programie została przewidziana możliwość wydatkowania części środków (do 5% kosztów realizacji porozumienia) na inne koszty związane z przedsięwzięciem niskoemisyjnym, w tym związane z potrzebą zatrudnienia dodatkowych osób.</p>
5.	Natomiast jeżeli chodzi o utworzenie centralnej ewidencji emisyjności budynków, to zakres danych jakie miałyby być do niej wprowadzane spowoduje, że ewidencja ta zafunkcjonuje najwcześniej za kilka lat. Należałoby określić, które dane są najważniejsze i powinny być wprowadzane w pierwszej kolejności, a dane dotyczące palenisk na paliwo stałe niewątpliwie takimi są.	Urząd Miasta Krakowa		<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>Zaproponowany w projekcie ustawy zakres danych gromadzonych w CEEB stanowi odzwierciedlenie wniosków przyjętych w ramach pilotażowego projektu Zintegrowanego Systemu Ograniczenia Niskiej Emisji (ZONE). Zaproponowany wstępnie zakres danych realizuje tzw. zasadę „minimalizacji” danych określoną w art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, która stanowi, że dane osobowe muszą być adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego co niezbędne do celów, w których są przetwarzane.</p> <p>Dodatkowo, w art. 1 pkt 11 dodaje się art. 27 g - regulację związaną z obowiązkiem</p>

				rejestracji kotła – źródła ciepła lub źródła spalania paliw poprzez złożenie odpowiedniej deklaracji.
6.	Proponowane zapisy ustawy umożliwiają gminom nabywanie urządzeń i instalacji, jako własny środek trwały i udostępnianie ich beneficjentom programu (w przypadku nieregulowanych sytuacji prawnych budynków, złego stanu technicznego budynków, itp.) jako środek trwały należący do gminy. Udostępnienie gminnych środków trwałych w budynkach mieszkalnych osób fizycznych rodzi poważne wątpliwości skarbników gminnych oraz samych władz, co do sposobów ewidencji, amortyzacji oraz samego ich przekazywania mieszkańcom.	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku		Uwaga częściowo uwzględniona. Przepisy zostały zmodyfikowane w ten sposób, aby gmina miała możliwość określenia w Regulaminie dodatkowych warunków w tym zakresie.
7.	Zaproponowane kryterium dot. objęcia wsparciem minimum 1% nieruchomości z terenu danej gminy może być trudne do zrealizowania przez wnioskodawców. Na samym spotkaniu konsultacyjnym przeprowadzonym w dniu 06.02.2020 r. w siedzibie Ministerstwa Rozwoju, przedstawiciele samorządów wskazywali na trudność w rekrutacji uczestników programu. Szczególnie sytuacja ta dotyczy dużych miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Proponujemy zastosowanie innego kryterium np. przyjęcie minimalnej wartości bezwzględnej dla miast powyżej 100 tys. np. minimum 60 budynków. W przypadku miast do 100 tys. mieszkańców proponujemy zastosowanie kryterium 1% nieruchomości lub min. 30 budynków	Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku		Uwaga częściowo uwzględniona. Biorąc pod uwagę, że poprawa jakości powietrza oraz poprawa warunków funkcjonowania osób ubogich energetycznie powinna mieć charakter kompleksowy, angażujący większe zasoby gmin, program został tak skonstruowany, aby to zagwarantować. Zapewni to mniejsze koszty organizacyjne, większą efektywność programu oraz osiągnięcie efektu skali. Jednakże biorąc pod uwagę postulaty dot. zmniejszenia wymaganych warunków udziału gmin w zakresie ilości budynków, proponuje się ich zmianę w taki sposób, że mniejsze gminy (pon. 100 tys. mieszkańców) będą mogły przystąpić do programu pod warunkiem zgłoszenia do niego min. 1% wszystkich budynków jednorodzinnych budynków w danej gminie lub 20 budynków jednorodzinnych. Dotychczas proponowano, aby było to bezwarunkowo 1%, jednak nie mniej niż 30 budynków. Natomiast dla miast. pow. 100 tys. warunki w tym zakresie pozostaną bez zmian (brak min. ilości budynków).
8.	Proponujemy utworzenie katalogu kosztów wchodzących w skład	Związek Gmin i		Uwaga wyjaśniona.

	<p>majątku wnioskodawcy. Na ten moment ustawa określa kwotę , której majątek wnioskodawcy nie może przekraczać (53 tys. zł) jednakże nie określa jednoznacznie, co należy rozumieć pod pojęciem majątku. Niejednoznaczne określenie składu majątku może spowodować wykluczenie z udziału w projekcie osób będących rolnikami lub posiadających działki rolne stanowiące nieużytek.</p>	<p>Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku</p>		<p>Zakres majątku zostanie określony w rozporządzeniu w sprawie wzoru oświadczenia o środkach własnych i zasobach majątkowych osoby ubiegającej się o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego. Co więcej zakres majątku został określony w art. 7 ust. 4 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, na którą powołuje się ustawa.</p>
9.	<p>Zapisy dotyczące konieczności pokrycia przez gminy kosztów wykraczających poza kwotę dofinansowania do jednej inwestycji są nie do przyjęcia dla samorządów. W związku z tym, że stan techniczny budynków zgłoszonych do programu może być bardzo zły, koszt modernizacji takiego obiektu może znacznie wykraczać poza 30% wkładu własnego wnoszonego przez samorządy. Niemożliwe będzie zaplanowanie takich dodatkowych kosztów w budżetach gmin, mając na uwadze skalę inwestycji. Istnieje duża obawa, że rzeczywisty wkład własny wnoszony przez samorządy wyniesie ok. 50%, a nie 30% jak zakłada ustawa. Wiele samorządów nie może podejmować takiego ryzyka w związku z zachowaniem racjonalnego gospodarowania budżetem.</p>	<p>Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku</p>		<p>Uwaga uwzględniona i wyjaśniona.</p> <p>Przepis został tak zmodyfikowany, aby gmina miała jedynie możliwość pokrycia dodatkowych kosztów, ale nie będzie to obowiązek. Dodatkowo zostały doprecyzowane zapisy dot. wkładu własnego beneficjenta, aby mógł on być wykorzystany do pokrycia tych dodatkowych kosztów.</p>
10.	<p>Zarząd związku Subregionu Zachodniego z siedzibą w Rybniku jednocześnie popiera wprowadzenie Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków w celach inwentaryzacji indywidualnych źródeł ciepła oraz zbadania skali problemu ubóstwa energetycznego wśród mieszkańców całego kraju. Jednakże ilość zbieranych danych jest naszym zdaniem zbyt duża. Część informacji jest wręcz niemożliwa do uzyskania (np. grubość ścian w przypadku starych budynków). Ponadto wątpliwość budzi fakt celu wykorzystywania takiej ilości zgromadzonych danych. Proponujemy uproszczenie formularza danych, tak aby sami właściciele budynków byli w stanie odpowiedzieć na pytania niezbędne do wprowadzenia w CEEB. Bardzo duża ilość zbieranych informacji wiąże się z pracochłonnym procesem wprowadzania danych przez wyznaczone do tego osoby, gdzie większość pracy będzie sędowana na pracowników samorządowych. Podczas spotkania konsultacyjnego uzyskaliśmy informację, że wprowadzenie jednego rekordu do bazy zajmuje ok. 8 minut, co przy kilkunastu tysiącach budynków będzie wymagało</p>	<p>Związek Gmin i Powiatów Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego z siedzibą w Rybniku</p>		<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>Zaproponowany w projekcie ustawy zakres danych gromadzonych w CEEB stanowi odzwierciedlenie wniosków przyjętych w ramach pilotażowego projektu Zintegrowanego Systemu Ograniczenia Niskiej Emisji (ZONE). Zaproponowany wstępnie zakres danych realizuje tzw. zasadę „minimalizacji” danych określoną w art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE, która stanowi, że</p>

	<p>bardzo dużych nakładów pracy oraz czasu. Dodatkowo należy zaznaczyć, że CEEB nie będzie spójne z innymi już istniejącymi bazami danych np. Centralnym rejestrem charakterystyki energetycznej budynków. W związku z tym poddajemy pod rozagę ilość zbieranych danych, tak aby zebrane informacje były niezbędne i wykorzystywane w sposób celowy.</p>			<p>dane osobowe muszą być adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego co niezbędne do celów, w których są przetwarzane.</p> <p>Zgodnie z uzasadnieniem do projektowanych przepisów ustawy zakłada się, że dane w postaci: roku budowy, liczby kondygnacji, średniej wysokości kondygnacji ogrzewanych, grubości ocieplenia podłogi na gruncie lub stropu nad piwnicą lub garażem, grubości ocieplenia stropodachu, grubości ocieplenia dachu, stopnia ocieplenia ścian zewnętrznych, grubości ocieplenia ścian zewnętrznych, powierzchni pomieszczeń ogrzewanych, średniej temperatury pomieszczeń ogrzewanych w sezonie grzewczym – będą ustalane na podstawie informacji uzyskanych od mieszkańca budynku lub lokalu.</p> <p>Dodatkowo, w art. 1 pkt 11 dodaje się art. 27 g - regulację związaną z obowiązkiem rejestracji kotła przez właściciela lub zarządcę budynku lub lokalu – źródła ciepła lub źródła spalania paliw poprzez złożenie odpowiedniej deklaracji.</p> <p>Planuje się automatyczne pozyskiwanie danych CEEB</p>	
11.	<p>Pkt 6 OSR/uwaga ogólna</p> <p>Bieżące uzupełnianie centralnej ewidencji emisyjności budynków w zakresie, w którym nie będzie się działać automatycznie, powinno być odpowiednio wycenione. W związku z tym należałoby określić to, które dane będą przekazywane automatycznie do ewidencji – a w odniesieniu do pozostałych zaprezentować, w jakim okresie przekazywanie danych zostanie zautomatyzowane. Część z nich zapewne nigdy nie będzie przekazywana w sposób zautomatyzowany, a co za tym idzie będzie wymagała „ręcznego” wpisania.</p>	<p>Związek Polskich</p>	<p>Powiatów</p>	<p>Ocena Skutków Regulacji w zakresie wpływu projektu na sektor finansów publicznych niestety nie została sporządzona w sposób kompletny. Należy wycenić koszt „wypełniania” danymi centralnej ewidencji przez organy i podmioty, a następnie zapewnić</p>	<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>Spośród wszystkich danych zgromadzonych w ewidencji, co do zasady ich zdecydowana większość będzie wprowadzana przez osoby uprawnione. W związku z planowaną integracją - jedynie dane pochodzące z systemów referencyjnych (BDOT10k, GESUT, PRG, CRCEB) będą przekazywane do CEEB w sposób automatyczny (np. adres budynku,</p>

			finansowanie dla takich działań m.in. jednostkom samorządu terytorialnego – zgodnie z konstytucyjną zasadą adekwatności środków do zadań.	ilość kondygnacji, identyfikator informacji przestrzennej budynku). Rozpoczęcie gromadzenia w skali całego kraju jednolitych i uspołnionych danych dotyczących budynków i pochodzących z nich źródeł emisji stanowią kluczowy element do planowania działań naprawczych po stronie administracji publicznej, w tym przede wszystkim administracji samorządowej. W celu zdiagnozowania źródeł niskiej emisji - administracja rządowa przygotowuje narzędzie informatyczne, które następnie bezpłatnie udostępni administracji samorządowej do realizacji zadań wynikających przede wszystkim z Programów Ochrony Powietrza. Zauważyć bowiem należy, że w obecnej chwili, to Programy Ochrony Powietrza nakładają na gminy obowiązek polegający na inwentaryzacji budynku - stosownie do § 3 pkt 5 lit. d) rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1159). Projektowane rozwiązanie stanowić będzie instrument wsparcia dla podejmowanych w tym zakresie działań. W związku z tym nie przewiduje się dodatkowego finansowania administracji samorządowej z tego tytułu.
12.	W nowelizowanym art. 11c ust. 3 pkt 18 ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów proponuję wykreślić zwrot „oraz inspekcji nadzoru budowlanego”. Zgodnie z projektowanym przepisem współfinansowanie przedsięwzięć niskoemisyjnych mogłoby obejmować również koszty usług związanych z realizacją nadzoru inwestorskiego oraz inspekcji nadzoru budowlanego. Wydaje się, że nie było intencją ustawodawcy wprowadzenie możliwości współfinansowania z Funduszu Termomodernizacji i	Główny Urząd Nadzoru Budowlanego		Uwaga uwzględniona.

	Remontów ustawowych zadań realizowanych przez organy nadzoru budowlanego.			
13.	<p>Pytania:</p> <p>1. Co w przypadku gdy po podpisaniu porozumienia z MR zadeklarowana ilość beneficjentów ulegnie zmniejszeniu i spadnie poniżej wymaganego poziomu?</p> <p>2. Co dokładnie wchodzi w skład kryterium majątkowego (samochód, maszyny rolnicze itd.)? Co w przypadku współwłaścicielstwa innego mienia przez beneficjenta (samochód, inny grunt lub nieruchomość niebędące przedmiotem porozumienia).</p> <p>3. Czy jako gmina poniżej 100 tys. mieszkańców 70% poziom dofinansowania jest gwarantowany? W jakich przypadkach otrzymanie 70% dofinansowania może zostać obniżone? (z wyłączeniem przypadku gmin powyżej 100 tys. mieszkańców).</p> <p>4. Czy doradca energetyczny, o którym mowa w ustawie może być pracownikiem Urzędu Miasta, a część związana z doradztwem energetycznym byłaby dopisana do jego zakresu obowiązków? Czy ma to być osobne stanowisko pracy?</p> <p>5. Jakich działań oczekuje się od doradcy energetycznego oraz w jaki sposób będzie oceniany efekt jego pracy? Czy będzie on musiał przedstawiać MR sprawozdania/raporty z poczynionych działań?</p> <p>6. Jaki jest przewidywany termin wejścia w życie ustawy?</p> <p>7. W przypadku złamania przez beneficjenta warunków umowy oraz konieczności zwrotu przez niego całości kosztów inwestycji, jaki będzie okres zwrotu należnych 70% kosztów inwestycji do MR? Czy będzie to faktycznie 15 dni zgodnie z art. 169 ustawy o finansach publicznych? Skoro to gmina jest odpowiedzialna za "egzekwowanie zwrotu kosztów realizacji przedsięwzięcia" przez beneficjenta, to czy termin zwrotu 70% kosztów do MR nie powinien następować dopiero po otrzymaniu do gminy zwrotu całości kosztów?</p> <p>W innym przypadku gmina poniesie koszt 30% wartości inwestycji oraz dodatkowo 70%, które w ciągu 15 dni będzie musiała przekazać do MR. Wymusza to na gminie dodatkowe zabezpieczenie środków na taką okoliczność oraz borykanie się z ustalonym na drodze postępowania sądowego długotrwałym okresem zwrotu kosztów przez beneficjenta, biorąc pod uwagę</p>	Urząd Miasta Żory		<p>Uwagi wyjaśnione.</p> <p>1. Zrealizowana ilość musi zmieścić się w m.in. ustawowych limitach (1% lub 20 budynków). W przypadku niemożności zrealizowania minimalnego poziomu nastąpi konieczność zwrotu otrzymanej dotacji.</p> <p>2. Zakres majątku zostanie określony w rozporządzeniu w sprawie wzoru oświadczenia o środkach własnych i zasobach majątkowych osoby ubiegającej się o realizację przedsięwzięcia niskoemisyjnego. Co więcej zakres majątku został określony w art. 7 ust. 4 ustawy o dodatkach mieszkaniowych, na którą powołuje się ustawa.</p> <p>3. Do średniej kwoty 53 tys. zł na jedno przedsięwzięcie poziom dofinansowania na poziomie do 70% z budżetu państwa został wprost wskazany w art. 11b ust. 11 projektu ustawy.</p> <p>4. Tak, doradca energetyczny może być pracownikiem miasta. Będzie należało wykazać ile czasu pracy poświęca na zagadnienia związane z Programem.</p> <p>5. Zgodnie z proponowanym zapisem celem doradztwa jest osiągnięcie i utrzymanie efektów przedsięwzięć niskoemisyjnych. W szczególności jest to doradztwo w zakresie sposobów oszczędnego i ekonomicznego zużycia energii i obniżania kosztów energii w gospodarstwie domowym, użytkowania zainstalowanych w ramach przedsięwzięcia niskoemisyjnego urządzeń i systemów grzewczych w</p>

	<p>grupę docelową jaką są osoby dotknięte ubóstwem energetycznym.</p> <p>Propozycje:</p> <p>1. Należy wprowadzić formułę ujednoliconej metodologii obliczania szacowanego zapotrzebowania na ciepło grzewcze dla budynków jednorodzinnych (wniosek, pozycja B.1.8). Jeśli nie, to w jaki sposób po zakończeniu inwestycji udokumentować wymagane obniżenie energii finalnej? Czy dla każdego budynku, który będzie objęty porozumieniem należy przeprowadzić audyt energetyczny przed złożeniem wniosku?</p> <p>2. W związku z nałożonym na gminę obowiązkiem corocznej weryfikacji przestrzegania warunków umowy przez beneficjenta, powinien zostać opracowany ujednolicony formularz "Przeprowadzonej kontroli", który będzie podstawą do opracowania rocznego sprawozdania z utrzymania przedsięwzięć niskoemisyjnych.</p>			<p>sposób najbardziej efektywny pod względem zużycia energii i ograniczania emisji, występowania o inne wsparcie ze środków publicznych w celu podnoszenia efektywności energetycznej budynku oraz obniżania kosztów energii.</p> <p>Natomiast ocena tego doradztwa będzie leżała po stronie gminy. Nie przewiduje się również przedstawiania osobnych raportów w tej sprawie.</p> <p>6. Przewidywany termin wejścia w życie ustawy to 30 dni od dnia ogłoszenia.</p> <p>7. Zgodnie z obowiązującym i niezmiennym w przedmiotowym projekcie art. 22c ust. 3 pkt. 2 podlegają zwrotowi środki, które zostały zwrócone przez beneficjenta, a nie środki do wyegzekwowania.</p> <p>Ad Propozycja 1. Biorąc pod uwagę różny w tym momencie zakres danych dot. budynków będących w posiadaniu gmin, nie jest możliwe ujednolicenie metodologii obliczania szacowanego zapotrzebowania na ciepło grzewcze dla budynków jednorodzinnych. Jednocześnie na poziomie porozumienia precyzuje się konieczność opracowania przez gminy audytu energetycznego ex-ante i ex-post bądź świadectwa charakterystyki energetycznej.</p> <p>Ad Propozycja 2. Zakres weryfikacji został określony w art. 11f ust. 3 ustawy.</p>
14.	<p>1. W przypadku województwa śląskiego, które ze względu na gęstą zabudowę boryka się z jednym z najwyższych poziomów zanieczyszczenia powietrza (co potwierdzają dane zebrane przez</p>	Urząd Miasta Żory		<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>1. – zgodnie z przeprowadzonymi</p>

	<p>WHO), poziom średniego miesięcznego wymaganego dochodu w wysokości 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie wieloosobowym jest wartością bardzo zaniżoną. W znacznej części regionu mamy do czynienia z rodzinami górniczymi, które ze względu na przekroczenie wymaganego dochodu nie mogą być potencjalnymi beneficjentami programu, co powoduje znaczne uszczuplenie możliwych do przeprowadzenia inwestycji niskoemisyjnych.</p> <p>2. W przypadku Gminy Miejskiej Żory w ciągu 4-miesięcznej ankietyzacji udało się zebrać 0,9% spośród łącznej liczby budynków, co w dalszym ciągu nie pozwala na osiągnięcie wymaganego poziomu procentowego niezbędnego do złożenia wniosku – czy po nowelizacji ustawy planowane jest całkowite usunięcie kryterium ilościowego związanego z liczbą budynków?</p>			<p>badaniami przez Instytut Badań Strukturalnych, 51% gospodarstw domowych w Polsce zamieszkujących budynki jednorodzinne spełnia obecnie obowiązujący w Programie próg dochodowy. Co więcej należy wskazać, że Program Stop Smog jest programem skierowanym dla osób najuboższych. Niemniej jednak, w związku z „przejęciem” na definicję dochodu z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych progi dochodowe wzrosną w Programie (o ok. 20%). Pozostałe osoby mogą skorzystać z Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” NFOŚiGW i ulgi termomodernizacyjnej.</p> <p>2. Proponuje się zmienić min. limit budynków z 2% na 1% lub 20 budynków.</p>
15.	<p>Wprowadzenie w art. 11c łącznego warunku dla realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych polegającego na tym, że przedsięwzięcia te muszą objąć nie mniej niż 1% łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze danej gminy, przy jednoczesnym kryterium, iż przedsięwzięcia te nie mogą być realizowane dla mniej niż 30 budynków może doprowadzić do sytuacji, iż do programu nie będą mogły przystąpić najmniejsze gminy, dla których niniejszy program jest często jedyną szansą pozwalającą na realizację zadań mających na celu ograniczenie niskiej emisji pochodzącej z sektora bytowo-komunalnego.</p>	Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej		<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Proponuje się zmienić min. limit budynków na 1% lub 20 budynków.</p>
16.	<p>Najistotniejszą sprawą związaną z realizacją celu, jakim jest walka ze smogiem powinien być dobór odpowiedniego głównego wskaźnika rezultatu – celu redukcyjnego (aktualnie jest nim redukcja emisji finalnej), tak aby trafniej odpowiadał na postawione przez programem cele. W przypadku walki ze smogiem, cel trafniej będzie opisywany przez wskaźnik „wielkość/stopień redukcji PM10”. Alternatywnie można rozważyć wskaźniki „redukcja emisji CO2”, lub „redukcja energii pierwotnej”. Dobór wartości wskaźnika należy dokonać, tak aby wspierał podejmowanie projektów optymalnych ekonomicznie (nie za drogie i nie</p>	Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej		<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Zgodnie z pierwotnymi i ww. danymi, szacuje się, że Programem zostanie objętych 23 806 budynków. Biorąc pod uwagę dotychczasowe warunki w zakresie skali wymiany źródeł ciepła w budynkach objętych Programem (min. 80%), docelowa liczba wymienionych nieefektywnych źródeł ciepła powinna</p>

	przewymiarowanych jeśli chodzi o zamierzone cele Programu), ale jednocześnie ambitnych i realnych do osiągnięcia niemniej jednak powinna ona odnosić się do „energii pierwotnej” a nie zaś do „energii finalnej” jak to jest ujęte w zapisach projektu ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska. Proponuje się również rozważyć wprowadzenie w Programie uproszczeń organizacyjnych w przygotowaniu a potem rozliczeniu projektu (np. metodyka/narzędzie do uproszczonych ocen energetycznych) np. takich jak w woj. dolnośląskim i opolskim.			wynieść min. 19 045. Biorąc pod uwagę, że wybór docelowego źródła ciepła będzie uzależniony od wielu czynników, w tym przede wszystkim od wyniku audytów energetycznych oraz decyzji beneficjenta końcowego, nie jest możliwe w tym momencie oszacowanie liczbowe poziomu ograniczenia emisji poszczególnych substancji, gdyż jest to uzależnione od wybranej technologii.
17.	Projekt zmiany ustawy w obszarze art. 11c ust. 1 pkt 2 przewiduje konieczność spełnienia warunku realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych dla niemniej niż 1% łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy, jednak niemniej niż dla 30 budynków, oraz nie więcej niż 12% łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy. Aktualnie obowiązujące przepisy nie przewidują żadnego ograniczenia dla gmin, których liczba mieszkańców przekracza 100 000. Wprowadzenie takiego ograniczenia dla gminy dużej może spowodować, iż trudnym będzie spełnienie kryterium objęcia programem co najmniej 1% łącznej liczby budynków mieszkalnych na obszarze danej gminy. O ile intencja projektodawcy wydaje się uzasadniona, związana z koniecznością wyeliminowania sytuacji zawierania porozumień na jednostkową liczbę inwestycji o tyle wydaje się, iż pozostawienie dolnej granicy na poziomie co najmniej 30 budynków jednorodzinnych w przypadku gmin powyżej 100 000 mieszkańców, pozwoli z jednej strony na uniknięcie powyższych problemów, z drugiej zaś będzie stanowiło szansę na realizację programu STOP SMOG w gminach o dużej liczbie mieszkańców, jednakże takich, które nie są w stanie spełnić kryterium procentowego.	Urząd Miejski w Sosnowcu		Uwaga uwzględniona. Proponuje się zmienić min. limit budynków na 1% lub 20 budynków. Natomiast dla miast pow. 100 tys. mieszkańców, dotychczasowe zapisy pozostaną bez zmian, tzn. pozostanie brak minimalnego limitu budynków.
18.	Projekt zmiany ustawy w obszarze art. 11c ust. 5 pkt 5 przewiduje, iż średni koszt realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego nie może przekroczyć kwoty 53 000 zł. Wydaje się, iż w przypadku termomodernizacji oraz wymiany źródła ciepła przyjęta kwota może być niewystarczająca. Biorąc pod uwagę wysokie koszty materiałów budowlanych oraz robocizny, nawet przy założeniu że przyjęty limit dotyczy średniej wartości wszystkich przedsięwzięć realizowanych w ramach zawartego porozumienia może nie	Urząd Miejski w Sosnowcu		Uwaga wyjaśniona. Należy mieć na względzie, że wskazana kwota jest kwotą średnią przypadającą na 1 budynek. W związku z tym, w zależności od stanu budynku i zakresu potrzebnych prac, w części budynków kwota ta może być przekroczona, pod warunkiem, że w

	<p>pokrywać on wszystkich kosztów poniesionych w związku z jego realizacją. Powyższe może dotyczyć w szczególności sytuacji, w której na danej nieruchomości będą montowane efektywne ekologicznie, ale jednocześnie bardzo drogie źródła ciepła. Wydaje się, że przy przyjętym założeniu kosztów realizacji wręcz niemożliwym jest wykonanie instalacji fotowoltaicznej w powiązaniu z pompą ciepła. Aby w pełni wykorzystać możliwości programu STOP SMOG, także z uwagi na fakt, że w ramach programu mogą być finansowane działania związane z opracowaniem dokumentacji projektowej, nadzorem inwestorskim, czy też obsługą programu wskazanym jest podwyższenie maksymalnego średniego kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego.</p>			<p>innych budynkach koszt ten będzie niższy. Co więcej, gmina ma możliwość ustanowienia dodatkowych limitów dot. finansowanych budynków, w tym np. maksymalnej dopuszczalnej powierzchni np. przypadającej na 1 osobę zamieszkującą budynek.</p>
19.	<p>Przepis art. 11d ust. 1 pkt 2) ustawy określa kryterium dochodowe liczone z roku kalendarzowego poprzedzającego rok zawarcia umowy wyrażone średnim miesięcznym dochodem na jednego członka gospodarstwa domowego. Dochód ten nie może przekroczyć na jednego członka gospodarstwa odpowiednio 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym oraz 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym. Wydaje się, że powyższe kryterium może stanowić jedną z podstawowych barier ograniczających możliwości pełnego wykorzystania możliwości programu STOP SMOG. Przyjęte kryterium dochodowe jest zdecydowanie za niskie. Rozumiejąc założenia programu STOP SMOG, którego nadrzędnym celem jest walka z ubóstwem energetycznym wskazać należy, że pojęcie to może być interpretowane dwojako. Z jednej strony może być utożsamiane z ubóstwem majątkowym powodującym dedykowanie programu dla osób najbiedniejszych. Z drugiej zaś ubóstwo energetyczne można rozpatrywać w szerszym kontekście obejmującym oprócz czynników wyżej wymienionych, także brak dostępu do sieci ciepłowniczej, gazowej lub też zamieszkiwanie w obszarach w których sieć ta nigdy nie powstanie ze względu na brak uzasadnienia ekonomicznego do ponoszenia przez gestorów sieci nakładów inwestycyjnych na takie działania. Jakkolwiek proponuje się rozważenie znaczącego podniesienia kryterium dochodowego. Obecna sytuacja na rynku usług budowlanych wskazuje, iż nawet osoby średnio zamożne nie są w stanie ponosić nakładów inwestycyjnych na termomodernizację lub wymianę źródła ciepła w</p>	<p>Urząd Miejski w Sosnowcu</p>		<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami przez Instytut Badań Strukturalnych, 51% gospodarstw domowych w Polsce zamieszkujących budynki jednorodzinne spełnia obecnie obowiązujący w Programie próg dochodowy. Ponadto należy mieć na uwadze, że Program Stop Smog nie jest jedynym źródłem wsparcia wymian źródeł ciepła i termomodernizacji. Niemniej jednak, w związku z „przejściem” na definicję dochodu z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych progi dochodowe wzrosną w Programie (o ok. 20%). Osoby, które nie kwalifikują się do Programu Stop Smog mogą skorzystać m.in. z Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” NFOŚiGW oraz ulgi termomodernizacyjnej.</p>

	swoich gospodarstwach domowych. Powyższe jest efektem wysokich kosztów materiałów budowlanych oraz robocizny. Na koniec tego wątku zaznaczyć należy, iż celem programu STOP SMOG jest poprawa jakości powietrza, które jest dobrem wspólnym nie znającym granic gospodarstw domowych, granic administracyjnych. Idea wprowadzenia kryterium dochodowego jest słuszna, tym niemniej powinno ono zostać określone na takim poziomie, który nie będzie krępował możliwości pełnego wykorzystania programu STOP SMOG.			
20.	Proponuje się rozszerzenie programu STOP SMOG tak, aby obejmował również budynki wielorodzinne. Wskazać należy, że w wielu zasobach mieszkaniowych na terenie gmin, a w szczególności w zasobach komunalnych znajduje się znaczna ilość budynków wielorodzinnych, w których wykorzystywane są niejednokrotnie jeszcze piece kaflowe. Wykorzystanie tych nieefektywnych źródeł ciepła w budynkach wielorodzinnych przyczynia się znacząco do pogorszenia jakości powietrza na terenie gminy. Zatem eliminacja wysokoemisyjnych źródeł ciepła z zabudowy wielorodzinnej niewątpliwie przyczyni się do poprawy jakości powietrza.	Urząd Miejski w Sosnowcu		<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>Instrumentem dedykowanym do wsparcia budynków wielorodzinnych jest premia termomodernizacyjna. Obecnie o wsparcie mogą ubiegać się osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe z większościowym udziałem osób fizycznych, spółdzielnie mieszkaniowe oraz товариства будownицтва сполечного. Natomiast w dniu 3 marca br. Prezydent RP podpisał nowelizację ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów, która umożliwi przyznawanie premii remontowej dla gmin, w wysokości 50% wartości realizowanych przedsięwzięć remontowych w budynkach, w których znajdują się lokale komunalne. W przypadku, gdy budynki komunalne wpisane są do rejestru zabytków lub znajdują się na terenie wpisanym do tego rejestru, premia będzie wynosić 60% kosztów przedsięwzięcia. Ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.</p>
21.	zgłasza uwagę w kwestii zmniejszenia minimalnej liczby budynków jednorodzinnych umożliwiającej aplikowanie do Programu z 2% do 1% (min. 30 budynków). Z naszej strony jest prośba by nie uzależniać tego 1% od liczby 30 budynków ze względu na to, że wpłynie to niekorzystnie na małe Gminy. Należałoby rozdzielić ten	Gmina Bukowno		<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Proponuje się zmienić min. limit budynków na 1% lub 20 budynków.</p>

	zapis poprzez wprowadzenie „lub”. Dla przykładu: minimalna liczba budynków to 1% min. 30 budynków lub w przypadku małych gmin – 30 budynków, niezależnie od skali procentu.			
22.	W części dot. zmian w Programie Stop Smog - proponuje się skrócenie okresu trwałości do 2 lat (czyli do okresu gwarancji lub rękojmi urządzeń lub instalacji, które zostaną sfinansowane z dotacji w tym programie).	Urząd Miasta Nowego Sącza		<p>Uwaga nieuwzględniona.</p> <p>Należy wyjaśnić, że przedmiotowy okres dotyczy zapewnienia beneficjentowi dostępu do usług doradztwa energetycznego, w tym weryfikacji co najmniej raz w roku warunków realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego. Okres 2-letni jest za krótki, aby w pełni uświadomić mieszkańca o sposobie eksploatacji otrzymanej urządzeń oraz jego obowiązkach. Ponadto proponowana nowelizacja umożliwia finansowanie beneficjentowi również kosztów serwisu i konserwacji urządzeń w ww. okresie.</p>
23.	W części dot. tworzenia Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) - opiniuje się negatywnie założenie, że inwentaryzacja będzie dokonywana "przy okazji" wykonywania innych czynności ustawowych. Takie podejście jest oderwane od rzeczywistości i z góry skazane na niepowodzenie. Gminy są przeciążane zadaniami, a straże gminne - interwencjami, przy przeprowadzaniu których trudno sobie wyobrazić stosowny czas i miejsce na dokonanie "przy okazji" inwentaryzacji. Zakup sprzętu w postaci 1 tablet na gminę jest niewystarczające. Do realizacji tego zadania potrzebne są dodatkowe etaty dla pracowników realizujących zadanie. W związku z powyższym, za konieczne uważamy zabezpieczenie dla jst. środków na pokrycie kosztów zatrudnienia co najmniej 1 (słownie: jednego) etatu na gminę wielkości do 80 000.00 mieszkańców, oraz 2 (słownie: dwóch) etatów dla gmin o większej liczbie mieszkańców.	Urząd Miasta Nowego Sącza		<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>W art. 1 pkt 15 dodaje się art. 27 g - regulację związaną z obowiązkiem rejestracji kotła – źródła ciepła lub źródła spalania paliw poprzez złożenie odpowiedniej deklaracji.</p> <p>Natomiast rozpoczęcie gromadzenia w skali całego kraju jednolitych i uśrednionych danych dotyczących budynków i pochodzących z nich źródeł emisji stanowią kluczowy element do planowania działań naprawczych po stronie administracji publicznej, w tym przede wszystkim administracji samorządowej. W celu zdiagnozowania źródeł niskiej emisji - administracja rządowa przygotowuje narzędzie informatyczne, które następnie bezpłatnie udostępni administracji samorządowej do</p>

				realizacji zadań wynikających przede wszystkim z Programów Ochrony Powietrza. Zauważyć bowiem należy, że w obecnej chwili, to Programy Ochrony Powietrza nakładają na gminy obowiązek polegający na inwentaryzacji budynku - stosownie do § 3 pkt 5 lit. d) rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1159). Projektowane rozwiązanie stanowić będzie instrument wsparcia dla podejmowanych w tym zakresie działań. W związku z tym nie przewiduje się dodatkowego finansowania administracji samorządowej z tego tytułu.
24.	Pisanie kolejnego programu (GPN) tylko i wyłącznie na potrzeby Stop Smog przy obecnie obowiązujących GPN jest niepotrzebnym tworzeniem i duplikowaniem dokumentów.	Urząd Gminy Biskupice		Uwaga nieuwzględniona. Wskazany w ustawie zakres obowiązkowego dokumentu (GPN) został maksymalnie ograniczony do niezbędnego zakresu. Zakres ten jest niezbędny w celu wykazania całościowo i ilościowo przez gminę planu w zakresie wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji budynków w gminie. Inne dokumenty, w tym plany gospodarki niskoemisyjnej (PGN) często tego zakresu nie zawierają.
25.	W jaki sposób ma być przeprowadzona analiza ubóstwa energetycznego? Czy wystarczy że będą spełnione warunki zawarte w art. 11d ust. 1 pkt 2: „średni dochód na jednego członka gospodarstwa domowego , w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dochodach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133), nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, oraz złożyła oświadczenie, w którym określi liczbę osób w gospodarstwie domowym oraz dochód przypadający na jednego członka tego gospodarstwa, wraz z dokumentami je	Urząd Gminy Biskupice		Uwaga wyjaśniona. Przytoczony zapis dotyczy kryterium dochodowego dla osób ubiegających się o objęcie Programem. Oprócz ww. kryterium wnioskodawca powinien również spełnić inne kryteria, w tym kryterium majątkowe. Co więcej, gmina może określić dodatkowe kryteria zawężające grupę beneficjentów Programu, np. maksymalną

	potwierdzającymi;”			powierzchnię budynku przypadającą na 1 osobę, wskazanie preferowanych grup społecznych np. rodziny wielodzietne, emeryci i renciści, beneficjenci pomocy społecznej itd.
26.	W jaki sposób będzie przeprowadzana egzekucja środków trwałych od osoby „ubogiej”. Kto się tym będzie zajmował i w jaki sposób będzie to egzekwowane?	Urząd Gminy Biskupice		<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>Zgodnie z obowiązującą treścią zapisów art. 11d ust. 1 pkt. 8 beneficjent musi złożyć oświadczenie w formie aktu notarialnego o poddaniu się egzekucji wprost z tego aktu w przypadku powstania obowiązku zwrotu kosztów przedsięwzięcia niskoemisyjnego. Obowiązek egzekucji leży po stronie gminy, która jest stroną umowy z beneficjentem.</p>
27.	W art. 11c ustęp 1a „Gmina, niezależnie od kosztów, o których mowa w ust. 1 pkt 5, pokrywa wszelkie dodatkowe koszty realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych, wykraczające poza sumę kosztów realizacji porozumienia, o którym mowa w ust. 1.” Zapis ten powoduje, iż sumaryczna ilość kosztów przewidziana w programie na 30% dla gminy może znacznie wzrosnąć.	Urząd Gminy Biskupice		<p>Uwaga uwzględniona i wyjaśniona.</p> <p>Przepis został tak zmodyfikowany, aby gmina miała jedynie możliwość pokrycia dodatkowych kosztów, ale nie będzie to obowiązek. Dodatkowo zostały doprecyzowane zapisy dot. wkładu własnego beneficjenta, aby mógł on być wykorzystany do pokrycia tych dodatkowych kosztów.</p>
28.	Zmniejszenie liczby budynków umożliwiających aplikowanie do Programu do 1% lub 30 budynków, w których należy przeprowadzić akcję Stop Smog, powinien być uzależniony od możliwości i środków finansowych Gminy.	Urząd Gminy Biskupice		<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>Proponuje się zmienić min. limit budynków na 1% lub 20 budynków.</p>
29.	1. W świetle proponowanych zmian dotyczących zmniejszenia minimalnej liczby budynków jednorodzinnych z 2% do 1% jednak nie mniej niż 30 budynków, wnosimy o zmianę zapisu z „jednak nie mniej niż” na „lub”, co umożliwi realizację Programu Stop Smog w Gminach, w których 1% łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze Gminy wynosi mniej niż 30 (art. 11c ust. 1 pkt 2).	Związek Dorzecza Gmin Wiśłoki		<p>1-2, 4-5. Uwagi uwzględnione.</p> <p>1. Proponuje się zmienić min. limit budynków na 1% lub 20 budynków.</p> <p>2. Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami przez Instytut Badań Strukturalnych, 51% gospodarstw domowych w Polsce</p>

	<p>2. Prosimy o uwzględnienie lub indywidualne rozpatrzenie przypadku, w którym Gmina zrealizowała lub jest w trakcie realizacji inwestycji polegającej na wymianie dotychczasowych źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych w ramach Projektów współfinansowanych ze środków unijnych lub środków własnych Gmin. Spełnienie warunku 80% budynków dotyczących wymiany/likwidacji urządzeń niespełniających standardów niskoemisyjnych wydaje się zbyt wysokim pułapem w Gminach, w których realizowane są Projekty z zakresu wymiany kotłów/piecy starego typu i listy osób zainteresowanych uczestnictwem w Programie Stop Smog są już mocno ograniczone (art. 11c ust. 1 pkt 3).</p> <p>3. Prosimy o doprecyzowanie zapisów art. 11c ust 3a poprzez wskazanie terminu w jakim winien zostać uregulowany stan prawny budynku mieszkalnego jednorodzinnego oraz formę przekazania majątku beneficjentowi.</p> <p>4. Prosimy o dostosowanie terminów art. 11 f ust. 1 pkt od 3 do 6, konsekwentnie do zmian zaproponowanych w ust. 1 pkt 1 i 2.</p> <p>5. Ponadto zwracamy się z prośbą o umożliwienie złożenia wniosku w ramach Programu Stop Smog w formie partnerstwa, np. przez Związki jednostek samorządu terytorialnego.</p>			<p>zamieszkujących budynki jednorodzinne spełnia obecnie obowiązujący w Programie próg dochodowy. Ponadto należy mieć na uwadze, że Program Stop Smog nie jest jedynym źródłem wsparcia wymian źródeł ciepła i termomodernizacji. Niemniej jednak, w związku z „przejściem” na definicję dochodu z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych progi dochodowe wzrosną w Programie (o ok. 20%). Osoby, które nie kwalifikują się do Programu Stop Smog mogą skorzystać m.in. z Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” NFOŚiGW oraz ulgi termomodernizacyjnej.</p> <p>4. W art. 11f ust. 1 pkt od 3 do 6 zostały skreślone.</p> <p>5. Ujęto przepis umożliwiający składanie wniosków i realizację porozumień przez związki międzygminne lub powiaty.</p> <p>3. Uwaga nieuwzględniona. Gmina będzie mogła realizować Program maksymalnie od 3 do 4 lat. W związku z tym, osoby chętne, a niespełniające kryterium dot. stanu prawnego budynku będą mogły podjąć działania w celu rozwiązania tej kwestii.</p>
30.	<p>Zważając na istotność proponowanej regulacji ze względu na ochronę środowiska, jak i wsparcie finansowe dla obywateli, organ nadzorczy wskazuje, że wszelkie inicjatywy związane z budowaniem podstaw prawnych dla realizacji przedmiotowego projektu muszą zapewniać stosowanie rozporządzenia 2016/679. Jednym z najistotniejszych elementów przy budowaniu optymalnych rozwiązań pod kątem ochrony danych jest dokonanie oceny skutków planowanych operacji przetwarzania. Ocena skutków powinna być dokonywana przez Projektodawcę ze względu na rodzaj przetwarzania, w szczególności następujący</p>	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych		<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>Analiza ryzyka przetwarzania danych osobowych zostanie wykonana na późniejszym etapie.</p>

	<p>przy użyciu nowych technologii, ale także gdy charakter, zakres, kontekst i cele przetwarzania z dużym prawdopodobieństwem mogą powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób. Zakładana przez Projektodawcę skala i sposoby przetwarzania danych i informacji, uzasadniają zastosowanie art. 35 ust. 1 rozporządzenia 2016/679, który zgodnie z jego treścią nakłada obowiązek dokonania oceny skutków m.in. w związku z tworzeniem przepisów regulujących operację lub zestaw operacji przetwarzania. Ocena skutków zawierać powinna co najmniej: systematyczny opis planowanych operacji przetwarzania i celów przetwarzania; ocenę, czy operacje są niezbędne oraz proporcjonalne w stosunku do celów; ocenę ryzyka naruszenia praw lub wolności podmiotów danych; środki planowane w celu zaradzenia ryzyku, w tym zabezpieczenia oraz środki i mechanizmy bezpieczeństwa, które mają zapewnić ochronę danych osobowych (art. 35 ust. 7 rozporządzenia 2016/679). Poprawność procesu legislacyjnego i przyszłe stosowanie zmienianych niniejszym projektem przepisów prawa w praktyce przez podmioty realizujące zmieniane przepisy, wykonujące operacje na danych, wymaga wyeliminowania ryzyka tworzenia przepisów (bez przeprowadzonej oceny skutków) naruszających zasady przetwarzania danych osobowych (art. 5 rozporządzenia 2016/679 – w szczególności zasady legalizmu, ograniczenia celu, minimalizacji danych, ograniczenia przechowywania). Poprawnie przeprowadzona ocena skutków powinna wskazywać związek pomiędzy pozyskiwanym lub przekazywanym przez podmiot określony w ustawie zakresem danych, z konkretnym celem ich przetwarzania, który to cel również powinien zostać wskazany w przepisach prawa powszechnie obowiązującego. Organ nadzorczy wskazując na powyższe zwraca uwagę Projektodawcy na następujące zagadnienia, które powinny być przedmiotem dodatkowej analizy legislacyjnej.</p>			
31.	<p>Choć przepisy projektu, ani informacje zawarte w uzasadnieniu projektu, nie wskazują wprawdzie wprost na katalog danych osobowych przetwarzanych w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (zwanej w dalszej części jako CEEB lub ewidencja), niemniej jednak kwestia ta wymaga wyjaśnienia ze względu na brzmienie projektowanego art. 27a odnoszącego się do ww. ewidencji. Mocą art. 27a ust. 1 Projektodawca stanowi o</p>	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych		<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>Dane osobowe gromadzone w systemie zostały wskazane w projekcie ustawy. Dodatkowo zakłada się gromadzenie danych właścicieli budynków – w tym zakresie zostanie uzupełniony art. 27a</p>

	<p>gromadzeniu danych i informacji o budynkach i lokalach z zakresu różnych kategorii danych (art. 27a ust. 2 pkt 1), danych osób uprawnionych do wprowadzania danych i informacji do ewidencji (art. 27a ust. 2 pkt 2), a także o tym, że dane i informacje są nie tylko wprowadzane przez osoby uprawnione (art. 27a ust. 3 pkt 1), ale także pozyskiwane automatycznie z odrębnych źródeł (art. 27a ust. 3 pkt 2). Przede wszystkim jednak, brzmieniem art. 27a ust. 1, Projektodawca wskazuje, że minister właściwy do spraw gospodarki, prowadząc w systemie teleinformatycznym centralną ewidencję emisyjności budynków jest administratorem danych zgromadzonych w tej ewidencji. Projektodawca posługuje się wprawdzie, definiowanym w przepisach rozporządzenia 2016/679, pojęciem administratora (danych), niemniej jednak konstrukcja przepisów projektu nie pozwala na jednoznaczne zidentyfikowanie: czy - oprócz danych osób uprawnionych do wprowadzania danych i informacji do ewidencji (art. 27a ust. 2 pkt 2) – wszystkie pozostałe „dane i informacje zgromadzone w ewidencji” stanowić będą dane osobowe w rozumieniu przepisów rozporządzenia 2016/679; czy w ewidencji gromadzone będą pośród „danych i informacji o budynkach i lokalach” także dane osobowe do tych budynków i lokali przyporządkowane. Zaproponowane przepisy analizowanego projektu nie dają także odpowiedzi na kolejne pytania: jakie są cele przetwarzania danych w projektowanej ewidencji (zasada ograniczenia celu); jakie są okresy przechowywania danych osobowych (zasada ograniczenia przetwarzania). Organ nadzorczy wskazuje zatem kierunkowo na niezbędną wyjaśnienia i sprecyzowania przez Projektodawcę: jaki będzie zakres danych osobowych gromadzonych w ewidencji, w szczególności: jakie będą kategorie danych oraz czy będą to kategorie szczególne, jak np. informacje o stanie zdrowia, niepełnosprawności. O ile miałyby dochodzić do przetwarzania szczególnych kategorii danych (ich definicję stanowi art. 9 rozporządzenia 2016/679), to niewystarczającym byłoby uregulowanie tej kwestii w przepisach aktu wykonawczego do zmienianej ustawy – zakres danych powinien być ustalony mocą przepisów rangi ustawy a nie rozporządzenia.</p>		<p>poprzez dodanie ust. 3 odnoszącego się do danych dotyczących właścicieli lub zarządców budynków lub lokali:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) imię i nazwisko albo nazwę właściciela lub zarządcy oraz adres jego miejsca zamieszkania lub siedziby; b) adres nieruchomości, w obrębie której eksploatowane jest źródło ciepła lub źródło spalania paliw, o których mowa odpowiednio w art. 27a ust. 2 lit. a i c; c) numer telefonu; d) adres poczty elektronicznej. <p>Natomiast delegacja do wydania rozporządzenia wykonawczego w oparciu o art. 27a ust. 5, do określenia szczegółowego zakresu danych i informacji gromadzonych w ewidencji, przekazywanych przez osoby uprawnione oraz uzupełnianych automatycznie przez system teleinformatyczny obsługujący ewidencję, dotyczy tylko i wyłącznie danych technicznych budynków lub lokali oraz związanych z nimi zdarzeniami. W tym zakresie planuje się gromadzenie następujących danych:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) dotyczące budynku lub jego części (lokalu): identyfikator infrastruktury informacji przestrzennej (idIIP) - pozyskiwany automatycznie z systemu BDOT10k; funkcja ogólna - pozyskiwana automatycznie z systemu BDOT10k; obwód budynku - wyliczany algorytmem zaimplementowanym w CEEB; rok budowy, liczba kondygnacji, średnia wysokość kondygnacji ogrzewanych, grubość ocieplenia podłogi na gruncie lub stropu nad piwnicą lub garażem, grubość ocieplenia stropodachu, grubość
--	---	--	--

				<p>ocieplenia dachu, stopień ocieplenia ścian zewnętrznych, grubość ocieplenia ścian zewnętrznych, powierzchnia pomieszczeń ogrzewanych, średnia temperatura pomieszczeń ogrzewanych w sezonie grzewczym - ustalane na podstawie informacji uzyskanych od mieszkańca budynku lub lokalu;</p> <p>2) dotyczące źródła ciepła, energii elektrycznej i spalania paliw - wykorzystywanych w budynku lub jego części (lokalu): rodzaj (np. kocioł gazowy, podgrzewacz gazowy przepływowy, podgrzewacz gazowy pojemnościowy, grzejnik gazowy, kominiek gazowy, nagrzewnice gazowe, promienniki gazowe, kocioł na paliwa stałe, piec kaflowy lub wolnostojący (koza, angielka) na paliwa stałe (węgiel, drewno, pellet), kominiek na paliwo stałe, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa, kocioł olejowy, piec olejowy, pompa ciepła powietrzna, pompa ciepła gruntowa, pompa ciepła wodna, ogrzewanie elektryczne, kolektory słoneczne, sieć ciepłownicza, instalacja fotowoltaiczna, kogeneracja, gruntowe wymienniki ciepła, itp.); nominalna moc cieplna lub elektryczna, rodzaj paliwa i jego roczne zużycie, rok montażu, rok produkcji, przeznaczenie, potwierdzenie spełnienia wymagań standardów niskoemisyjnych, klasa kotła na paliwo stałe, sposób podawania paliwa w kotle na paliwo stałe, sprawność przy mocy nominalnej kotła na paliwo stałe, urządzenie odpylające i jego sprawność w kotle na paliwo stałe, źródło danych (tabliczka znamionowa, dokumentacja techniczno-ruchowa lub</p>
--	--	--	--	---

				<p>inne) – ustalane na podstawie wskazań mieszkańca budynku lub lokalu albo w oparciu o informacje zamieszczone na urządzeniach grzewczych, np. tabliczka znamionowa umieszczona na kotle na paliwo stałe;</p> <p>3) dotyczące wszelkiego rodzaju dofinansowań przedsięwzięć realizowanych w budynkach w zakresie: punkt adresowy budynku lub lokalu, na który udzielono dofinansowania, rodzaju i kwoty udzielonego dofinansowania, całkowitego kosztu przedsięwzięcia, przedmiotu i źródła dofinansowania, okresu trwałości przedsięwzięcia w ramach, którego udzielono dofinansowania.</p> <p>Nie przewiduje się jednocześnie gromadzenia informacji dotyczących stanu zdrowia czy niepełnosprawności.</p>
32.	<p>Zapewnianiu stosowania w projektowanych przepisach rozporządzenia 2016/679 sprzyjać także będzie określenie w związku z przetwarzaniem danych: ról i obowiązków zarówno podmiotu prowadzącego CEEB, jak i podmiotów czerpiących dane osobowe z tej ewidencji oraz zasilające ewidencję danymi osobowymi – w odniesieniu do operacji (zestawów operacji) przetwarzania. Wprawdzie minister właściwy do spraw gospodarki został wskazany przez Projektodawcę jako administrator, jednakże nie zostały mocą przepisów przypisane role dla podmiotów mających zasilać CEEB (art. 27a ust. 3) oraz podmiotów pozyskujących informacje/dane z ewidencji, pracowników zatrudnionych przez te podmioty, w związku z funkcjonowaniem systemu teleinformatycznego, który ma być narzędziem do realizacji tych zadań.</p>	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych		<p>Uwaga wyjaśniona i częściowo uwzględniona.</p> <p>W ocenie projektodawcy role użytkowników systemu zostały wprost określone na poziomie ustawy w możliwej do tego formule. Szczegółowy opis ról użytkowników systemu zostanie sprecyzowany na poziomie dokumentacji funkcjonalno – systemowej projektowanego systemu. Niemniej dodać należy, że w art. 27a ust. 1 wskazano administratora danych osobowych przetwarzanych w systemie. W art. 27b wskazano krąg podmiotów zasilających system, wraz z procedurą ich wpisu (nadanie uprawnień). Zgodnie z delegacją ustawową wskazaną w ust. 5 art. 27a, przewiduje się określenie – wzorem innych</p>

				rejestrów państwowych, np. CEPiK - szczegółowego zakresu danych i informacji gromadzonych w ewidencji, przekazywanych przez osoby uprawnione oraz uzupełnianych automatycznie przez system teleinformatyczny obsługujący ewidencję. Zmodyfikowano natomiast art. 27b ust. 1 poprzez wskazanie kategorii danych, o których mowa w art. 27a ust. 2, które będą przekazywane przez osoby wpisane do wykazu osób uprawnionych z uwzględnieniem ich ról w systemie.
33.	Istotne byłoby także określenie: jakie są zakresy odpowiedzialności podmiotów przetwarzających dane/korzystających z ewidencji; które podmioty będą odpowiedzialne za automatyczne uzupełnianie systemu teleinformatycznego. Podmioty uprawnione do wprowadzania danych i informacji do ewidencji powinny być enumeratywnie wskazane (nazwane), a nie jedynie opisane poprzez ich funkcje/role wynikające z innych przepisów prawa (art. 27b ust. 1 projektu). Art. 27d ust. 1 projektu odnosi się do udostępniania danych i informacji zgromadzonych w ewidencji poszczególnym podmiotom „w zakresie realizowanych zadań”, co w ocenie organu nadzorczego zostało zbyt ogólnie określone. Powinny zostać doprecyzowane cele, dla realizacji których dane mogą być udostępniane, z uwzględnieniem zasady niezbędności np. prowadzenie określonych przepisami prawa postępowań.	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych		<p>Uwaga wyjaśniona i uwzględniona częściowo.</p> <p>Z treści art. 27a ust. 3 pkt 1 i 2 wynika, że co do zasady dane będą wprowadzane przez osoby uprawnione – wpisane do wykazu osób uprawnionych. Natomiast część danych zostanie pozyskana do systemu w sposób automatyczny. Dane te, pochodzące z bazy danych BDOT10k, CRCEB, CROUB lub innych systemów przetwarzanych przez podmioty w zakresie danych, i których mowa w art. 27a ust. 2 pojawiają się automatycznie. Szczegółowy zakres tych danych, zgodnie z delegacją określoną w art. 27a ust. 5 zostanie szczegółowo określony w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy.</p> <p>Przyjęty natomiast mechanizm, który określa osoby uprawnione do zasilania bazy danych, a nie podmioty, wynika z jednej strony ze specyfiki zawodowej tych osób, a z drugiej z potrzeby zapewnienia rozliczalności systemu. Odesłanie do konkretnej osoby przekazującej dane do systemu stanowi bardziej precyzyjne rozwiązanie, aniżeli wskazanie, że dane</p>

				będą przekazywane, np. przez kominiarzy. Art. 27d ust. 1 został uzupełniony w ten sposób, ażeby udostępnianie danych odnosiło się do „realizacji ustawowych zadań” (o ile są one niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań) podmiotów enumeratywnie wymienionych w tym przepisie. Dodatkowo wprowadzono wymóg uzyskania zgody na teletransmisję tych danych po spełnieniu określonych przesłanek wskazanych w ust. 3.
34.	W przepisach projektu ustawy brak również odpowiedzi na pytania o: funkcjonalności/działania systemu teleinformatycznego. Z projektowanych przepisów nie wynika: czy w systemie są zgromadzone tylko informacje/dane, czy również dokumentacja wskazana w projektowanych przepisach i wynikający z niej zasób informacji o charakterze osobowym, w tym w zakresie szczególnych kategorii danych.	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych		Uwaga wyjaśniona. Dane osób wpisanych do wykazu osób uprawnionych będą gromadzone łącznie z dokumentacją (oświadczenie o zgodności z prawdą danych zawartych we wniosku o wpis do wykazu osób uprawnionych oraz kopie dokumentów potwierdzających nadanie odpowiednich uprawnień) składaną wraz z wnioskiem. Kategorie tych danych osobowych zostały wskazane w art. 1 pkt 5 w zakresie art. 27b ust. 4 projektowanej ustawy.
35.	Organ nadzorczy pragnie także wskazać Projektodawcy, że brak szczegółowego uregulowania kwestii związanych z teletransmisją danych stanowi kolejne poważne ryzyko z zakresu ochrony danych osobowych znajdujących się w przedmiotowej ewidencji. Brak szczegółowych przepisów i rozwiązań w obszarze teletransmisji danych uwzględniających każdorazową weryfikację udostępniania danych może utrudnić administratorom danych zawartych w ewidencji, realizację zasady rozliczalności, o której mowa w art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679, poprzez utratę kontroli nad tym komu, na jakiej podstawie i w jakim celu udostępnia dane w trybie bezwnioskowym. W tym miejscu na uwagę zasługuje motyw 31 rozporządzenia 2016/679 w zakresie realizacji żądań ujawniania danych osobowych na potrzeby wykonywania zadań przez organy publiczne. Prezes UODO zakłada, że przedmiotowa regulacja ma stanowić podstawę prawną dla obrotu informacją o osobach, na	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych		Uwaga wyjaśniona i uwzględniona. Projektowana regulacja w art. 27d ust. 1 odnosząca się do kwestii związanych z udostępnieniem danych została zmodyfikowana w ten sposób, że dane i informacje zgromadzone w ewidencji udostępnia się, o ile są one niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań, podmiotom wymienionym enumeratywnie w pkt 1 – 24. Dane tym podmiotom, stosownie do ust. 2, udostępnia się w systemie teleinformatycznym obsługującym ewidencję w postaci elektronicznej za pomocą środków

	<p>potrzeby realizacji programu „Czyste Powietrze”, (którą to inicjatywę popiera) dlatego też przedstawia powyżej swoje wątpliwości, które Projektodawca powinien wziąć pod uwagę, wyrażając jednocześnie nadzieję, że uregulowanie tych kwestii pomoże wypracować jak najlepsze rozwiązania prawne zgodne z przepisami o ochronie danych osobowych. Odniesienie się przez Projektodawcę do przedstawionych przez organ nadzorczy pytań oraz przedstawienie oceny skutków dla ochrony danych pozwoli Prezesowi UODO na kompleksową analizę projektu, celem przyjęcia rozwiązań prawnych zapewniających stosowanie rozporządzenia 2016/679.</p>			<p>komunikacji elektronicznej na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Dodatkowo dodaje się ust. 3 stosownie do którego minister właściwy do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa może wyrazić zgodę, w drodze decyzji, na udostępnienie danych zgromadzonych w ewidencji podmiotom, o których mowa w ust. 1, albo ich jednostkom organizacyjnym, za pomocą urządzeń teletransmisji danych, bez konieczności składania elektronicznego wniosku, jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) posiadają urządzenia umożliwiające odnotowanie w systemie, kto, kiedy, w jakim celu oraz jakie dane uzyskał; 2) posiadają zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające wykorzystanie danych niezgodnie z celem ich uzyskania; 3) jest to uzasadnione specyfiką lub zakresem wykonywanych zadań albo prowadzonej działalności. <p>Możliwość udostępniania danych na podstawie projektowanego art. 27e ust. 1, zostanie zmodyfikowana w ten sposób, aby dane były udostępniane właścicielom budynków lub lokali, po podaniu danych określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 2.</p>
36.	<p>Projekt zmiany ustawy w obszarze art. 11c ust. 1 pkt 2 przewiduje konieczność spełnienia warunku realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych dla niemniej niż 1% łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy, jednak niemniej</p>	<p>Urząd Miejski w Sosnowcu</p>		<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Proponuje się zmienić min. limit budynków na 1% lub 20 budynków. Natomiast dla</p>

	niż dla 30 budynków, oraz nie więcej niż 12% łącznej liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych na obszarze gminy. Aktualnie obowiązujące przepisy nie przewidują żadnego ograniczenia dla gmin, których liczba mieszkańców przekracza 100 000. Wprowadzenie takiego ograniczenia dla gminy dużej może spowodować, iż trudnym będzie spełnienie kryterium objęcia programem co najmniej 1% łącznej liczby budynków mieszkalnych na obszarze danej gminy. O ile intencja projektodawcy wydaje się uzasadniona, związana z koniecznością wyeliminowania sytuacji zawierania porozumień na jednostkową liczbę inwestycji o tyle wydaje się, iż pozostawienie dolnej granicy na poziomie co najmniej 30 budynków jednorodzinnych w przypadku gmin powyżej 100 000 mieszkańców, pozwoli z jednej strony na uniknięcie powyższych problemów, z drugiej zaś będzie stanowiło szansę na realizację programu STOP SMOG w gminach o dużej liczbie mieszkańców, jednakże takich, które nie są w stanie spełnić kryterium procentowego.			miast pow. 100 tys. mieszkańców, dotychczasowe zapisy pozostaną bez zmian, tzn. pozostanie brak minimalnego limitu budynków.
37.	Projekt zmiany ustawy w obszarze art. 11c ust. 5 pkt 5 przewiduje, iż średni koszt realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego nie może przekroczyć kwoty 53 000 zł. Wydaje się, iż w przypadku termomodernizacji oraz wymiany źródła ciepła przyjęta kwota może być niewystarczająca. Biorąc pod uwagę wysokie koszty materiałów budowlanych oraz robocizny, nawet przy założeniu że przyjęty limit dotyczy średniej wartości wszystkich przedsięwzięć realizowanych w ramach zawartego porozumienia może nie pokrywać on wszystkich kosztów poniesionych w związku z jego realizacją. Powyższe może dotyczyć w szczególności sytuacji, w której na danej nieruchomości będą montowane efektywne ekologicznie, ale jednocześnie bardzo drogie źródła ciepła. Wydaje się, że przy przyjętym założeniu kosztów realizacji wręcz niemożliwym jest wykonanie instalacji fotowoltaicznej w powiązaniu z pompą ciepła. Aby w pełni wykorzystać możliwości programu STOP SMOG, także z uwagi na fakt, że w ramach programu mogą być finansowane działania związane z opracowaniem dokumentacji projektowej, nadzorem inwestorskim, czy też obsługą programu wskazanym jest podwyższenie maksymalnego średniego kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego.	Urząd Miejski w Sosnowcu		Uwaga wyjaśniona. Należy mieć na względzie, że wskazana kwota jest kwotą średnią przypadającą na 1 budynek. W związku z tym, w zależności od stanu budynku i zakresu potrzebnych prac, w części budynków kwota ta może być przekroczona, pod warunkiem, że w innych budynkach koszt ten będzie niższy. Co więcej, gmina ma możliwość ustanowienia dodatkowych limitów dot. finansowanych budynków, w tym np. maksymalnej dopuszczalnej powierzchni np. przypadającej na 1 osobę zamieszkującą budynek.
38.	Przepis art. 11d ust. 1 pkt 2) ustawy określa kryterium dochodowe	Urząd Miejski w		Uwaga wyjaśniona.

	<p>liczone z roku kalendarzowego poprzedzającego rok zawarcia umowy wyrażone średnim miesięcznym dochodem na jednego członka gospodarstwa domowego. Dochód ten nie może przekroczyć na jednego członka gospodarstwa odpowiednio 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym oraz 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym. Wydaje się, że powyższe kryterium może stanowić jedną z podstawowych barier ograniczających możliwości pełnego wykorzystania możliwości programu STOP SMOG. Przyjęte kryterium dochodowe jest zdecydowanie za niskie. Rozumiejąc założenia programu STOP SMOG, którego nadrzędnym celem jest walka z ubóstwem energetycznym wskazać należy, że pojęcie to może być interpretowane dwojako. Z jednej strony może być utożsamiane z ubóstwem majątkowym powodującym dedykowanie programu dla osób najbardziej potrzebujących. Z drugiej zaś ubóstwo energetyczne można rozpatrywać w szerszym kontekście obejmującym oprócz czynników wyżej wymienionych, także brak dostępu do sieci ciepłowniczej, gazowej lub też zamieszkiwanie w obszarach w których sieć ta nigdy nie powstanie ze względu na brak uzasadnienia ekonomicznego do ponoszenia przez gestorów sieci nakładów inwestycyjnych na takie działania. Jakkolwiek proponuje się rozważenie znaczącego podniesienia kryterium dochodowego. Obecna sytuacja na rynku usług budowlanych wskazuje, iż nawet osoby średnio zamożne nie są w stanie ponosić nakładów inwestycyjnych na termomodernizację lub wymianę źródła ciepła w swoich gospodarstwach domowych. Powyższe jest efektem wysokich kosztów materiałów budowlanych oraz robocizny. Na koniec tego wątku zaznaczyć należy, iż celem programu STOP SMOG jest poprawa jakości powietrza, które jest dobrem wspólnym nie znającym granic gospodarstw domowych, granic administracyjnych. Idea wprowadzenia kryterium dochodowego jest słuszna, tym niemniej powinno ono zostać określone na takim poziomie, który nie będzie krępował możliwości pełnego wykorzystania programu STOP SMOG.</p>	Sosnowcu		<p>Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami przez Instytut Badań Strukturalnych, 51% gospodarstw domowych w Polsce zamieszkujących budynki jednorodzinne spełnia obecnie obowiązujący w Programie próg dochodowy. Co więcej należy wskazać, że Program Stop Smog jest programem skierowanym dla osób najuboższych. Niemniej jednak, w związku z „przejęciem” na definicję dochodu z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych progi dochodowe wzrosną w Programie (o ok. 20%). Pozostałe osoby mogą skorzystać z Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” NFOŚiGW i ulgi termomodernizacyjnej.</p>
39.	<p>Alternatywnie proponuje się wprowadzenie odrębnych zasad dla osób, które przekroczą kryterium dochodowe określone w obowiązujących przepisach. W celu wprowadzenia wskazanych tezy proponuje się następujące zmiany ustawy:</p> <p>1)w art. 11 d ust. 1 ustawy:</p>	Urząd Miejski w Sosnowcu	Powyższe zmiany umożliwiają szerszy dostęp do programu osobom o nieznacznie wyższych dochodach, a	<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami przez Instytut Badań Strukturalnych, 51% gospodarstw domowych w Polsce</p>

<p>a)proponuje się zmianę treści pkt 2: 2) w ostatnim roku kalendarzowym, poprzedzającym rok zawarcia umowy, o której mowa w ust. 2, średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego, w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133), nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, oraz złożyła oświadczenie, w którym określi liczbę osób w gospodarstwie domowym oraz dochód przypadający na jednego członka tego gospodarstwa, wraz z dokumentami je potwierdzającymi, dla przypadku, o którym mowa w pkt. 9;</p> <p>b)proponuje się dodanie pkt 2a w brzmieniu: 2a) w ostatnim roku kalendarzowym, poprzedzającym rok zawarcia umowy, o której mowa w ust. 2, średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego, w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133), jest wyższy niż 175% i nie przekracza 350% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym oraz jest wyższy niż 125% i nie przekracza 300% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, oraz złożyła oświadczenie, w którym określi liczbę osób w gospodarstwie domowym oraz dochód przypadający na jednego członka tego gospodarstwa, wraz z dokumentami je potwierdzającymi, dla przypadku, o którym mowa w pkt. 9a</p> <p>c) proponuje się dodanie pkt 9a w brzmieniu: 9a) wyrazi zgodę na wniesienie wkładu własnego w wysokości oraz w sposób określony w uchwale, o której mowa w ust. 9, o ile zostanie ona wydana, powyżej 10% i nie większej niż 30% kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego</p> <p>2)w art.11 d ust. 8 ustawy proponuje się dodanie pkt 4 w brzmieniu: 4)sposób i warunki wnoszenia wkładu własnego przez beneficjenta, o którym mowa w ust. 1 pkt 2a, u którego będzie realizowane przedsięwzięcie niskoemisyjne, oraz wysokość tego wkładu powyżej 10% i nie większą niż 30% kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego.</p> <p>3) w art.11 d ust. 9 ustawy proponuje się zmianę treści ust. 9: Rada gminy może określić, w drodze uchwały, sposób i warunki</p>	<p>mimo wszystko niezaangażowanych. Propozycja wprowadza dwie grupy beneficjentów w zależności od dochodu (grupa 1: dochód≤125% i 175%; grupa 2: 175<dochód≤350% i 125<dochód≤300%). Dla każdej z grup ustalony jest wkład własny, przy czym o ile w przypadku najuboższych (grupa 1) wkład własny jest fakultatywny, to w przypadku lepiej zarabiających wkład ten jest obligatoryjny i jego dolny próg wartości (w %) stanowi maksimum wkładu jaki może ponieść osoba niezaangażowana. Podejście to jest emanacją celu programu, którym jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, a jednocześnie pozwala premiować osoby/gospodarstwa domowe doświadczające ubóstwa energetycznego. Obecne wymogi w tym zakresie w znaczący i nieuzasadniony sposób ograniczają „próg wejścia” do programu. Przyjęcie tak restrykcyjnego warunku stanowi duże utrudnienie w realizacji ze względu na</p>	<p>zamieszkujących budynki jednorodzinne spełnia obecnie obowiązujący w Programie próg dochodowy. Co więcej należy wskazać, że Program Stop Smog jest programem skierowanym dla osób najuboższych. Niemniej jednak, w związku z „przejściem” na definicję dochodu z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych progi dochodowe wzrosną w Programie (o ok. 20%). Pozostałe osoby mogą skorzystać z Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” NFOŚiGW i ulgi termomodernizacyjnej.</p>
---	--	--

	wnoszenia wkładu własnego przez beneficjenta, u którego będzie realizowane przedsięwzięcie niskoemisyjne, oraz wysokość tego wkładu, nie większą jednak niż 10% kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego, w przypadku o którym mowa w ust. 1 pkt 2.		niewielką świadomość i jednocześnie sporą niechęć do ponoszenia wydatków na ten cel u osób o najniższych dochodach. Dopuszczenie do udziału osób o nieznacznie wyższych dochodach będzie stanowiło zachętę dla pozostałych, uboższych osób (zwłaszcza z uwagi na efekt zachęty związany z mniejszym — nawet „O” — wkładem własnym) do udziału w programie.	
40.	Przepis art. 11d ust. 1 pkt 8 ustawy nie ulega znaczącej zmianie tym, niemniej zarówno jego obecne brzmienie, jak i proponowane zmiany mogą stanowić barierę odstraszać potencjalnych beneficjentów od udział w programie STOP SMOG. Obowiązek złożenia oświadczenia o poddaniu się egzekucji wprost rodzi ryzyko ograniczenia możliwości władania majątkiem beneficjenta. Podobne ograniczenia występują w przepisach art. 11f ustawy. Wprowadzenie mechanizmów konieczności zwrotu kosztów realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w przypadku przeniesienia w całości lub części własności budynku lub lokalu również wpływa negatywnie na efektywność programu STOP SMOG. Należy zauważyć, iż nadrzędny cel realizacji programu STOP SMOG w postaci poprawy jakości powietrza, w przypadku zbycia nieruchomości nie ulegnie zmniejszeniu. Uzyskany efekt ekologiczny będzie nadal pozytywnie oddziaływał na środowisko, w przypadku zmiany właściciela budynku lub lokalu. Alternatywnie proponuje się wprowadzenie następującego zapisu w art. 11d ust. 1 pkt 8 ustawy: Podpisze deklarację wekslową wraz z wekslem o poddaniu się egzekucji w przypadku powstania obowiązku zwrotu kosztów przedsięwzięcia niskoemisyjnego przez osoby będące właścicielami nieruchomości na której będzie realizowana inwestycja. Podpisanie w/w deklaracji nastąpi w dniu podpisania właściwej umowy z Gminą o dofinansowanie wynikające z	Urząd Miejski w Sosnowcu		Uwaga uwzględniona. Jako alternatywę dla oświadczenia o poddaniu się egzekucji wprost wskazano również deklarację wekslową.

	programu „Stop Smog”, Z punktu widzenia mieszkańca nie powoduje to konieczności angażowania się w skomplikowane procedury notarialne dotyczące wszystkich właścicieli nieruchomości oraz poniesienia dodatkowego kosztu związanego ze sporządzeniem aktu notarialnego. Ze względu na fakt, iż program jest kierowany do osób o niższym statusie materialnym, mieszkańcy mogą nie akceptować dodatkowych kosztów związanych z zawarciem umowy.			
41.	Proponuje się rozszerzenie programu STOP SMOG tak, aby obejmował również budynki wielorodzinne. Wskazać należy, że w wielu zasobach mieszkaniowych na terenie gmin, a w szczególności w zasobach komunalnych znajduje się znaczna ilość budynków wielorodzinnych, w których wykorzystywane są niejednokrotnie jeszcze piece kaflowe. Wykorzystanie tych nieefektywnych źródeł ciepła w budynkach wielorodzinnych przyczynia się znacząco do pogorszenia jakości powietrza na terenie gminy. Zatem eliminacja wysokoemisyjnych źródeł ciepła z zabudowy wielorodzinnej niewątpliwie przyczyni się do poprawy jakości powietrza.	Urząd Miejski w Sosnowcu		<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>Instrumentem dedykowanym do wsparcia budynków wielorodzinnych jest premia termomodernizacyjna. Obecnie o wsparcie mogą ubiegać się osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe z większościovym udziałem osób fizycznych, spółdzielnie mieszkaniowe oraz towarzystwa budownictwa społecznego. Natomiast w dniu 3 marca br. Prezydent podpisał nowelizację ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów, która umożliwi przyznawanie premii remontowej dla gmin, w wysokości 50% wartości realizowanych przedsięwzięć remontowych w budynkach, w których znajdują się lokale komunalne. W przypadku, gdy budynki komunalne wpisane są do rejestru zabytków lub znajdują się na terenie wpisanym do tego rejestru, premia będzie wynosić 60% kosztów przedsięwzięcia. Ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.</p>
Uwagi szczegółowe				
42.	Art. 1 pkt 3 lit. a ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizac	Proponuje się zmianę brzmienia tiret siódmego na następujące: „- w budynku mieszkalnym jednorodzinnym jest wykorzystywany kocioł na paliwo stałe spełniający wymagania klasy 5 zgodnie z	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie za pośrednictwem Biura	<p>Doprecyzowanie zapisu.</p> <p>Uwaga o charakterze redakcyjnym – uwzględniona.</p>

	ji i remontów w zakresie art. 2 pkt 1b lit. c tiret siedem ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów	normą zharmonizowaną PN-EN 303-5:2012 lub nowszą”.	Związku Województw RP		
43.	Art. 1 pkt 3 ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów w zakresie art. 2 pkt 1c lit. a	Proponuje się zmianę brzmienia wprowadzenie do wyliczenia (w lit. a) na następujące: „a) w przypadku kotłów na paliwo stałe lub miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń, wynikające z:”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie za pośrednictwem Biura Związku Województw RP	Doprecyzowanie zapisu.	Uwaga o charakterze redakcyjnym – uwzględniona.
44.	Art. 1 pkt 5 ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów w zakresie art. 11c ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów	Proponuje się zmianę brzmienia pkt 3 na następujące : „3) wymiana lub likwidacja urządzeń lub systemów grzewczych lub systemów podgrzewających wodę, o których mowa w art. 2 pkt 1b lit. a, b i ba, nastąpi w nie mniej niż 80% budynków mieszkalnych jednorodzinnych, o których mowa w pkt 2.”	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie za pośrednictwem Biura Związku Województw RP	W obecnym brzmieniu pominięto nowododaną lit. ba z art. 2 pkt 1b.	Uwaga uwzględniona.
45.	Art. 1 pkt 11 ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów	Proponuje się zmianę brzmienia pkt 3 na następujące: „3) w przypadku osób o których mowa w ust. 1 pkt 4 informację o odpowiednich: a) kwalifikacjach w rzemiośle kominiarskim, w tym ich numer,	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie za pośrednictwem Biura Związku Województw	Wskazane informacje odnoszą się wyłącznie do osób określonych w art. 27b ust. 1 pkt 4.	Uwaga wyjaśniona. Przepis projektowanego art. 27b ust. 4 ustawy dotyczy katalogu wszystkich danych osobowych gromadzonych w ramach wykazu osób uprawnionych,

	i remontów w zakresie art. 27b ust. 4 pkt 3 ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów	uprawnieniach budowlanych, w tym ich numer, specjalność i zakres;"	RP		niezależnie od osoby wpisanej do tego wykazu. Na poziomie tego przepisu wskazuje się kategorie danych osobowych, które będą gromadzone w CEEB. W ust. 5 wskazuje się, że wniosek o wpis do wykazu osób uprawnionych zawiera dane o których mowa w ust. 4. Natomiast z delegacji określonej w ust. 12 wynika obowiązek określenia w drodze rozporządzenia wzoru wniosku o wpis do wykazu osób uprawnionych. Wniosek ten zostanie określony dla każdej z grup osób uprawnionych – nie będzie przy tym wymagane posiadanie uprawnień kominiarskich lub budowlanych w przypadku pracowników administracji publicznej.
46.	Art. 27b ust. 3 pkt 1	Zwraca się jednak uwagę, iż marszałek województwa nie posiada zarówno kompetencji do przeprowadzania kontroli źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej niż 1 MW oraz do przeprowadzania kontroli spełniania wymagań określonych w tzw. uchwale antysmogowej, a także nie posiada informacji w zakresie przyznawanych świadczeń z pomocy społecznej lub innych form wsparcia finansowego ze środków publicznych w zakresie dodatku mieszkaniowego, dodatku energetycznego oraz zasiłku celowego na opał. Tym samym zapis ujęty w art. 27b ust. 3 pkt 1 powinien zostać skorygowany.	Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego o		Uwaga uwzględniona. Zmiany wymaga projektowany przepis art. 27a ust. 2 lit. d tiret pierwsze poprzez rozszerzenie zakresu gromadzonych danych o przeprowadzone kontrole na podstawie art. 284 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie ustalenia wysokości należnej opłaty za korzystanie ze środowiska. W konsekwencji modyfikacji wymaga art. 27b ust. 1 pkt 1 poprzez dodanie nowej lit. c: w zakresie kontroli uiszczenia należnej opłaty za korzystanie ze środowiska.
47.	Art. 1 pkt 11 ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów w zakresie art. 27b ust. 3 pkt 1	Proponowany zapis ujęty w art. 27b ust. 3 pkt 1 powinien zostać skorygowany. Treść uwagi tożsama z uwagą Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego (nr 8)	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie za pośrednictwem Biura Związku Województw RP	Marszałek województwa nie posiada kompetencji do przeprowadzania kontroli źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1 MW oraz do przeprowadzania kontroli	Uwaga uwzględniona. Zmiany wymaga projektowany przepis art. 27a ust. 2 lit. d tiret pierwsze poprzez rozszerzenie zakresu gromadzonych danych o przeprowadzone kontrole na podstawie art. 284 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie ustalenia

	ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów			spełniania wymagań określonych w tzw. uchwale antysmogowej, a także nie posiada informacji w zakresie przyznanych świadczeń z pomocy społecznej lub innych form wsparcia finansowego ze środków publicznych w zakresie dodatku mieszkaniowego, dodatku energetycznego oraz zasiłku celowego na opał. Tym samym proponowany zapis ujęty w art. 27b ust. 3 pkt 1 powinien zostać skorygowany.	wysokości należnej opłaty za korzystanie ze środowiska. W konsekwencji modyfikacji wymaga art. 27b ust. 1 pkt 1 poprzez dodanie nowej lit. c: w zakresie kontroli uiszczenia należnej opłaty za korzystanie ze środowiska.
48.	Art. 1 pkt 4 ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów w zakresie art. 11b ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów	Proponuje się w art. 1 pkt 4 ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów, po lit. c dodać lit. ca w brzmieniu: „ca) w ust. 7 po pkt 3 dodaje się przecinek oraz pkt 4 w brzmieniu: „4) sejmik województwa w zakresie zgodności z programem ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, o ile program ochrony powietrza został uchwalony przez sejmik województwa”,” .	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie za pośrednictwem Biura Związku Województw RP	Zgodnie z art. 11b ust. 4 pkt 3 ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów, gminny program niskoemisyjny powinien być zgodny z programem ochrony powietrza, o którym mowa w art. 91 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2019 r. poz. 1396, z późn. zm.), o ile został uchwalony przez sejmik województwa, dlatego zasadnym jest aby gminny program niskoemisyjny mógł podlegać zaopiniowaniu przez sejmik województwa.	Uwaga nieuwzględniona. Ustawa ma na celu ułatwienie realizacji przedsięwzięć niskoemisyjnych przez gminy w ramach realizacji programu Stop Smog. Dodanie dodatkowych wymagań dot. uzgadniania z kolejnym podmiotem GPN-u mogłoby doprowadzić do wydłużenia procesu jego przyjmowania. Intencją wprowadzonego opiniowania było zapewnienie właściwego planowania przez przedsięwzięć niskoemisyjnych, zgodnie z rozwojem m.in. sieci ciepłowniczej, gazowej i elektroenergetycznej. Niezależnie od powyższego, władze województwa mają możliwość niezależnej weryfikacji zgodności polityki gminy w zakresie ograniczania zanieczyszczeń z uchwalonym programem ochrony

					powietrza. Dlatego formalizowanie procedury opiniowania GPN-u nie jest w tym miejscu niezbędne.
49.	Art. 1 pkt 3 (zmieniający art. 2 ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów)	Należy podjąć działania w celu uproszczenia brzmienia przywołanych przepisów – być może rozbić je na większą liczbę jednostek redakcyjnych.	Związek Powiatów Polskich	Regulacja z perspektywy przeciętnego odbiorcy może być niezrozumiała.	Uwaga wyjaśniona. Biorąc pod uwagę szczegółowy charakter oraz odrębne rodzaje przedsięwzięć niskoemisyjnych, brak jest potrzeby dodatkowego wyodrębnienia poszczególnych rozwiązań w projektowanych przepisach.
50.	Art. 1 pkt 4 lit. d (dodający ust. 11 do art. 11b ustawy o wspieraniu termomodernizacji)	W przepisie należałoby się odwołać do „porozumienia, o którym mowa w art. 11c”.	Związek Powiatów Polskich	Uwaga o charakterze doprecyzującym.	Uwaga uwzględniona.
51.	Art. 1 pkt 5 lit. d (zmieniający art. 11d ust. 3 ustawy o wspieraniu termomodernizacji)	Wnosimy o wydłużenie okresu 6 miesięcy przed datą zawarcia porozumienia, od zachowania którego jest uzależnione potraktowanie kosztów opracowania wniosku jako kosztów współfinansowanych w ramach porozumienia.	Związek Powiatów Polskich	Uwaga jest zasadna w świetle zakresu czynności niezbędnych do opracowania wniosku oraz uzależnienia uznania kosztów za „kwalifikowalne” od daty zawarcia porozumienia, która to data nie jest przecież zależna od gminy.	Uwaga uwzględniona. Wydłużono okres kwalifikowalności do 9 miesięcy.
52.	Art. 1 pkt 11 (dodający art. 27a ust. 2 do ustawy o wspieraniu termomodernizacji)	Należałoby ustawę uzupełnić o przepis doprecyzujący to, że w ewidencji gromadzi się dane o zjawiskach (np. kontrolach czy wydanych decyzjach), które zaistniały po dniu jej wejścia w życie czy – będąc bardziej precyzyjnym – po wdrożeniu rozwiązań technicznych umożliwiających funkcjonowanie centralnej ewidencji emisyjności budynków.	Związek Powiatów Polskich	Centralna ewidencja musi zawierać możliwie jak najbardziej kompletne dane, natomiast z drugiej strony trudno sobie wyobrazić, aby po wejściu w życie ustawy poszczególne organy czy podmioty wypełniały	Uwaga wyjaśniona. Obowiązek przekazywania danych do ewidencji został uzależniony od wdrożenia rozwiązań technicznych umożliwiających ich wprowadzenie. Zgodnie z projektowanym art. 27a ust. 3 pkt 2 lit. c dane i informacje są pozyskiwane automatycznie przez system

				<p>ewidencję archiwalnymi danymi. Jeżeli zaś ma tak się stać, to należy przewidzieć odpowiednie skutki finansowe takiego działania.</p>	<p>teleinformatyczny obsługujący ewidencję z baz danych podmiotów przetwarzających dane w ramach swojej działalności, w zakresie, o którym mowa w art. 27a ust. 2 pkt 1. Rozwiązanie to pozwoli na zasilenie CEEB w dane, które zostały już zgromadzone przez inne podmioty i mogłoby stanowić o inicjalnym zasileniu CEEB (np. przez gminy, które dokonały inwentaryzacji budynków na podstawie przepisów prawa miejscowego lub przez dostawców energii do budynków). Rozwiązanie to stwarza tym samym możliwość i podstawę prawną migracji danych dotyczących przyznanych dofinansowań przed uruchomieniem systemu CEEB z systemów podmiotów gromadzących dane dotyczące dofinansowań, premii i ulg podatkowych (NFOŚiGW, WFOŚiGW, jednostki samorządu terytorialnego, BGK, organy KAS). Migracja danych zostanie zaprojektowana w ramach budowanego systemu CEEB, przewidującego odpowiednie transformaty danych, za co odpowiedzialność spoczywać będzie po stronie wykonawcy systemu IT.</p>
53.	<p>Art. 1 pkt 11 (dodający art. 27a ust. 2 lit. h do ustawy o wspieraniu termomodernizacji)</p>	<p>1. Pytanie, jak należy rozumieć „przyznane świadczenia z pomocy społecznej”? Być może należy odwołać się nie do przyznania, a do ostateczności/prawomocności decyzji.</p> <p>2. Wprowadzanie danych na temat decyzji zawsze będzie wymagało dodatkowego zaangażowania pracownika, stąd też pytanie o skutki finansowe uzupełniania centralnej ewidencji o ten zakres danych?</p>	<p>Związek Powiatów Polskich</p>	<p>Ad 1. Przy zachowaniu obecnej terminologii może się okazać, że będzie należało umieszczać dane dot. świadczeń „od razu” po wydaniu decyzji – bez uwzględnienia kwestii jej ostateczności czy prawomocności.</p> <p>Ad 2. Rozumiemy szereg pozytywnych skutków</p>	<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>1. Obecny zapis wskazuje, że regulacja dotyczy już przyznanych i zrealizowanych świadczeń z pomocy społecznej, w momencie następującym po ustaleniu ostateczności decyzji o ich przyznaniu lub stwierdzeniu prawomocności orzeczenia sądu.</p> <p>2. Rozpoczęcie gromadzenia w skali całego kraju jednolitych i uspołnionych danych dotyczących budynków i</p>

				nowelizacji dla samorządów gminnych, natomiast nie mogą one powodować pominięcia tego, że ustawa tworzy nowe obowiązki ewidencyjno-sprawozdawcze. Szerzej na ten temat w uwadze dot. OSR (poniżej).	pochodzących z nich źródeł emisji stanowi kluczowy element do planowania działań naprawczych po stronie administracji publicznej, w tym przede wszystkim administracji samorządowej. W celu identyfikacji osób ubogich energetycznie - administracja rządowa przygotowuje narzędzie informatyczne, które następnie bezpłatnie udostępni administracji samorządowej do realizacji zadań wynikających z różnych programów pomocowych. Projektowane rozwiązanie stanowić będzie instrument wsparcia dla podejmowanych w tym zakresie działań. W związku z tym nie przewiduje się dodatkowego finansowania administracji samorządowej z tego tytułu
54.	Art. 1 pkt 11 (dodający art. 27c do ustawy o wspieraniu termomodernizacji)	Przepis ten należy doprecyzować – gdyż zgodnie z uwagą dot. art. 27a ust. 2 lit. h wpisanie do centralnej ewidencji przyznanych świadczeń nie może następować „w trakcie kontroli lub czynności”.	Związek Powiatów Polskich	Uwaga o charakterze doprecyzującym.	Uwaga wyjaśniona. Rozwiązanie przewidziane w art. 27a ust. 2 lit. h stanowi odrębną regulację względem działań podejmowanych w ramach przeprowadzonej kontroli lub czynności, o których mowa w lit. d. Przekazanie danych do ewidencji w oparciu o lit. h nie jest uzależnione zatem od przeprowadzenia kontroli lub czynności o których mowa w lit. d.
55.	Art. 1 pkt 11 (dodający art. 27f ust. 1 pkt 1 do ustawy o wspieraniu termomodernizacji)	Przepis odnosi się do art. 379 ust. 1 ustawy – Prawo ochrony środowiska, w którym to jest wskazany szeroki katalog podmiotów, natomiast sam art. 27f ust. 1 traktuje jedynie o wójcie, burmistrzu, prezydencie. Czy jest to zamierzony zabieg? Jeśli tak, to dlaczego pozostałe podmioty z art. 379 ust. 1 POŚ mają wprowadzać dane do ewidencji „ręcznie”?	Związek Powiatów Polskich	Uwaga o charakterze doprecyzującym.	Uwaga wyjaśniona. Projektowany art. 27f ust. 1 odnosi się wyłącznie do podmiotów dokonujących kontroli paleniska na podstawie art. 379 ustawy Prawo ochrony środowiska. Wskazanie wójta, burmistrza i prezydenta miasta było zatem zabiegiem celowym. Na podstawie tego przepisu zostanie wypracowany jednolity protokół z kontroli

					w zakresie ochrony środowiska wykonywanej przez straże gminne lub miejskie.
56.	art. 27a, ust. 2, pkt 1	W Rozdziale 5a. Centralna ewidencja emisyjności budynków, w art. 27a, ust. 2, pkt 1, dodać lit. i) w brzmieniu: „i) rodzaj paliwa stosowanego do ogrzewania mieszkania/budynku, stanowiącego zakres informacji zbieranych w Narodowym Spisie Powszechnym Ludności i Mieszkań, ujętym w załączniku nr 1 do Ustawy z dnia 9 sierpnia 2019 r. o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r. (Dz. U. z 2019 r., poz. 1775)”.	Urząd Miasta Tychy		Uwaga wyjaśniona. Rodzaj paliwa wykorzystywanego w budynku zostanie wskazany na poziomie rozporządzenia wykonawczego do ustawy zgodnie z delegacją określoną w art. 27a ust. 5 ustawy.
57.	Rozdział 4 a Art. 11 b	Dodanie ust. 11 o następującej treści: „W gminach, w których funkcjonuje uchwalony przez Radę Gminy Plan Gospodarki Niskoemisyjnej zwanych dalej PGN, w ramach ich aktualizacji wprowadza się elementy konieczne wynikające z GPN, spełniające wymogi przedmiotowej ustawy”.	Urząd Gminy Knurów	Wprowadzenie kolejnego dokumentu strategicznego spowoduje niepotrzebne powielenie zapisów znajdujących się w innych dokumentach strategicznych gmin. Często te informacje się powielają. Kolejny dokument spowoduje również swego rodzaju dezorientacji w przypadku konieczności stosowania tych dokumentów pod kolejne konkursy lub nabory wniosków w innych programach na poziomie regionalnym, jak i krajowym.	Uwaga nieuwzględniona. Wskazany w ustawie zakres obowiązkowego dokumentu (GPN) został maksymalnie ograniczony do niezbędnego zakresu. Zakres ten jest niezbędny w celu wykazania całościowo i ilościowo przez gminę planu w zakresie wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji budynków w gminie. Inne dokumenty, w tym plany gospodarki niskoemisyjnej (PGN) często tego zakresu nie zawierają.
58.	Art. 11 c ust. 1 pkt 2)	Proponuje się obniżenie minimalnej liczby budynków jednorodzinnych z 30 do 20 oraz wprowadzenie pojęcia „przedsięwzięcia pilotażowego” dla tych budynków.	Urząd Gminy Knurów	Uwaga jak najbardziej uzasadniona w przypadku gmin o liczbie nie przekraczającej 30 - 40 tys. mieszkańców, gdzie realizacja tego rodzaju	Uwaga uwzględniona. Proponuje się zmienić min. limit budynków na 1% lub 20 budynków.

				<p>przedsięwzięcia będzie z pewnością dużym obciążeniem administracyjnym. Realizacja przedsięwzięcia pilotażowego dla 20 budynków pozwoli danej Gminie stwierdzić, czy jest ona w stanie sobie poradzić z przedsięwzięciem o szerszym zakresie, dotyczącym więcej niż 50 czy 100 budynków jednorodzinnych. W trakcie realizacji pilotażu Gmina podejmaby decyzje co do dalszego uczestnictwa w projekcie.</p>	
59.	Str. 7 pkt. 11) b)	<p>Proponuje się ujęcie zapisu o treści „montażu systemów optymalizujących strumień objętości oraz parametry jakościowe powietrza wentylacyjnego doprowadzanego do pomieszczeń w zależności od potrzeb użytkownika” w języku niespecjalistycznym. Proponuje się również uzupełnienie tego punktu o zapisy dot. możliwości refundacji kosztów poniesionych na zakup i montaż wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła</p>	Urząd Gminy Knurów	<p>Wprowadzenie uproszczonego zapisu, w języku niespecjalistycznym pozwoli na lepsze zrozumienie zapisów ustawy i właściwe ich zastosowanie. Natomiast wprowadzenie dodatkowych możliwości w postaci ujęcia w katalogu kosztów kwalifikowalnych wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła rozszerzy wachlarz możliwości zastosowania ekotechnologii w budownictwie jednorodzinnym.</p>	<p>Uwaga wyjaśniona.</p> <p>Wskazany zapis w art. 11c ust. 3 pkt. 11 lit. b jest poprzedzony wprowadzeniem „modernizacji systemu wentylacji polegającej w szczególności na:”. W związku z powyższym przytoczone w uwadze propozycje są już objęte dotychczasowymi zapisami, gdyż umożliwiają finansowanie wszelkich uzasadnionych działań związanych z systemem wentylacji.</p>
60.	Str. 7 pkt. 14)	<p>Proponuje się wprowadzenie zmienionego zapisu i ujęcie 30 % kosztów zamiast 20 %, tj.</p>	Urząd Gminy Knurów	<p>Wprowadzenie większego stopnia % w kosztach</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona.</p>

		„robót budowlanych niezbędnych do realizacji działań, o których mowa w pkt 1 - 13 w wysokości nie większej niż 30 % łącznych kosztów przedsięwzięcia niskoemisyjnego.		ogólnych przedsięwzięcia co będzie korzystniejsze ze względu na zmieniające się ceny rynkowe towarów, usług i robót budowlanych.	Podstawowym zadaniem Programu jest wymiana/likwidacja źródła ciepła oraz termomodernizacja budynku. Dalsze rozszerzanie zakresu Programu o prace remontowe spowoduje mniejsze środki na jego zasadniczą część. Ponadto nie ma przeciwwskazań, aby ew. inne dodatkowe prace remontowe wykonał właściciel budynku.
61.	Str. 8	Proponuje się zwiększenie limitu średniego kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w jednym budynku mieszkalnym jednorodzinnym z 53 000,00 zł do 85 000, 00 zł	Urząd Gminy Knurów	Wprowadzenie większego limitu wydatków w kosztach ogólnych przedsięwzięcia będzie towarów, usług i robót budowlanych.	Uwaga wyjaśniona. Należy mieć na względzie, że wskazana kwota jest kwotą średnią przypadającą na 1 budynek. W związku z tym, w zależności od stanu budynku i zakresu potrzebnych prac, w części budynków kwota ta może być przekroczona, pod warunkiem, że w innych budynkach koszt ten będzie niższy. Co więcej, gmina ma możliwość ustanowienia dodatkowych limitów dot. finansowanych budynków, w tym np. maksymalnej dopuszczalnej powierzchni np. przypadającej na 1 osobę zamieszkującą budynek.
62.	Str. 9: Art. 11 d) ust. 2	Zapis w obecnym brzmieniu może potencjalnie prowadzić do nadużyć.	Urząd Gminy Knurów	Istnieje ryzyko nieprzestrzegania tego zapisu, bądź też jego „obchodzenie/omijanie” poprzez podawanie nieprawdziwych informacji lub też przekazywanie części majątku na rzecz innego członka rodziny. Pojawia się również pytanie- czy do wspomnianych zasobów majątkowych zaliczyć również samochody osobowe i inne	Uwaga wyjaśniona. Zakres oświadczenia zostanie doprecyzowany w rozporządzeniu stanowiącym wzór tego oświadczenia. Dodatkowo gmina będzie miała możliwość przeprowadzenia wywiadu środowiskowego w celu weryfikacji danych podanych we wniosku, w tym oświadczeniach.

				ruchomości? Na jakiej podstawie będzie weryfikowana prawdziwość informacji	
63.	Art. 11 e ust. 3	Proponuje się rezygnację z tego zapisu.	Urząd Gminy Knurów	Ustawa nie precyzuje, kto będzie ponosił koszty doradztwa w celu zapewnienia dostępu do usług doradztwa energetycznego.	Uwaga wyjaśniona. Zgodnie z art. 11e ust. 3, to gmina jest zobligowana do zapewnienia usług doradztwa energetycznego. Co więcej w Programie została przewidziana możliwość wydatkowania części środków (do 5% kosztów realizacji porozumienia) na inne koszty związane z przedsięwzięciem niskoemisyjnym, w tym związane z zapewnieniem usług doradztwa energetycznego.
64.	Rozdział 5a Centralna ewidencja emisyjności budynków	Brak informacji dot. kosztów administracyjnych i osobowych utworzenia i prowadzenia rejestru na poziomie gminy czy też powiatu.	Urząd Gminy Knurów	Wprowadzenie kolejnego zadania do katalogu zadań realizowanych przez gminy, bez wskazania źródeł sfinansowania kosztów administracyjnych i osobowych dot. tego przedsięwzięcia może potencjalnie spowodować wyrywkowość informacji gromadzonych w CEEB jak również ich wybiórczość, w zależności od tego, kto te informacje będzie wprowadzał. Sugeruje się ograniczenie liczby podmiotów wprowadzających dane do CEEB, w zależności od wielkości danej gminy oraz w zależności od ilości budynków, które należy	Uwaga wyjaśniona. Rozpoczęcie gromadzenia w skali całego kraju jednolitych i ujednoliconych danych dotyczących budynków i pochodzących z nich źródeł emisji stanowi kluczowy element do planowania działań naprawczych po stronie administracji publicznej, w tym przede wszystkim administracji samorządowej. W celu zdiagnozowania źródeł niskiej emisji - administracja rządowa przygotowuje narzędzie informatyczne, które następnie bezpłatnie udostępni administracji samorządowej do realizacji zadań wynikających przede wszystkim z Programów Ochrony Powietrza. Zauważyć bowiem należy, że w obecnej chwili, to Programy Ochrony Powietrza nakładają na gminy obowiązek polegający na inwentaryzacji budynku - stosownie do § 3 pkt 5 lit. d) rozporządzenia Ministra

				ująć w CEEB.	Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1159). Projektowane rozwiązanie stanowić będzie instrument wsparcia dla podejmowanych w tym zakresie działań. W związku z tym nie przewiduje się dodatkowego finansowania administracji samorządowej z tego tytułu. Dodatkowo, w art. 1 pkt 11 dodaje się art. 27 g - regulację związaną z obowiązkiem rejestracji kotła przez właściciela lub zarządcę budynku – źródła ciepła lub źródła spalania paliw poprzez złożenie odpowiedniej deklaracji.
65.	art. 27b ust. 3 pkt 1	Proponowany zapis ujęty w art. 27b ust. 3 pkt 1 powinien zostać skorygowany, gdyż marszałek województwa nie posiada kompetencji do przeprowadzania kontroli źródeł spalania paliw o nominalnej mocy cieplnej mniejszej niż 1MW oraz do przeprowadzania kontroli spełniania wymagań określonych w tzw. uchwale antysmogowej, a także nie posiada informacji w zakresie przyznanych świadczeń pomocy społecznej lub innych form wsparcia finansowego ze środków publicznych w zakresie dodatku mieszkaniowego, dodatku energetycznego oraz zasiłku celowego na opał.	Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej		Uwaga uwzględniona. Zmiany wymaga projektowany przepis art. 27a ust. 2 lit. d tiret pierwsze poprzez rozszerzenie zakresu gromadzonych danych o przeprowadzone kontrole na podstawie art. 284 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie ustalenia wysokości należnej opłaty za korzystanie ze środowiska. W konsekwencji modyfikacji wymaga art. 27b ust. 1 pkt 1 poprzez dodanie nowej lit. c: w zakresie kontroli uiszczenia należnej opłaty za korzystanie ze środowiska. Dane dotyczące świadczeń z pomocy społecznej pozostają we właściwości wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.
66.	Art. 11 d ust 1	Proponuje się zmianę treści pkt 2: 2) w ostatnim roku kalendarzowym, poprzedzającym rok zawarcia umowy, o której mowa w ust. 2, średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego, w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r.	Urząd Miejski w Sosnowcu	Powyższe zmiany umożliwiają szerszy dostęp do programu osobom o nieznacznie wyższych dochodach, a mimo wszystko wszystko niezamożnych. Propozycja	Uwaga uwzględniona i wyjaśniona. Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami przez Instytut Badań Strukturalnych, 51% gospodarstw domowych w Polsce zamieszkujących budynki jednorodzinne spełnia obecnie obowiązujący w

		poz. 2133), nie przekracza 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, oraz złożyła oświadczenie, w którym określi liczbę osób w gospodarstwie domowym oraz dochód przypadający na jednego członka tego gospodarstwa, wraz z dokumentami je potwierdzającymi, dla przypadku, o którym mowa w pkt. 9;		wprowadza dwie grupy beneficjentów w zależności od dochodu (grupa 1: dochód ≤ 125% i 175%; grupa 2: 175 < dochód ≤ 350% i 125 < dochód ≤ 300%). Dla każdej z grup ustalony jest wkład własny, przy czym o ile w przypadku najuboższych (grupa 1) wkład własny jest fakultatywny, to w przypadku lepiej zarabiających wkład ten jest obligatoryjny i jego	Programie próg dochodowy. Co więcej należy wskazać, że Program Stop Smog jest programem skierowanym dla osób najuboższych. Pozostałe osoby mogą skorzystać z Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” NFOŚiGW i ulgi termomodernizacyjnej. Jednocześnie biorąc pod uwagę zmianę sposobu wyliczania dochodu, dotychczasowy próg będzie zestawiany z dochodem netto, a nie jak dotychczas brutto. W związku z tym, np. dla gospodarstwa wieloosobowego obecny limit netto w wysokości 1245 zł wzrośnie do kwoty 1500 zł.
67.	art. 11 d ust. 1	Proponuje się dodanie pkt 2a w brzmieniu: 2a) w ostatnim roku kalendarzowym, poprzedzającym rok zawarcia umowy, o której mowa w ust. 2, średni miesięczny dochód na jednego członka gospodarstwa domowego, w rozumieniu ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133), jest wyższy niż 175% i nie przekracza 350% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym oraz jest wyższy niż 125% i nie przekracza 300% tej kwoty w gospodarstwie wieloosobowym, oraz złożyła oświadczenie, w którym określi liczbę osób w gospodarstwie domowym oraz dochód przypadający na jednego członka tego gospodarstwa, wraz z dokumentami je potwierdzającymi, dla przypadku, o którym mowa w pkt. 9a	Urząd Miejski w Sosnowcu	dolny próg wartości (w %) stanowi maksimum wkładu jaki może ponieść osoba niezamożna. Podejście to jest emanacją celu programu, którym jest ograniczenie emisji zanieczyszczeń do atmosfery, a jednocześnie pozwala premiować osoby/gospodarstwa domowe doświadczające ubóstwa energetycznego. Obecne wymogi w tym zakresie w znaczący i nieuzasadniony sposób ograniczają „próg wejścia” do programu. Przyjęcie tak restrykcyjnego warunku stanowi duże utrudnienie w realizacji ze względu na niewielką świadomość i jednocześnie sporą	Uwaga wyjaśniona. Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami przez Instytut Badań Strukturalnych, 51% gospodarstw domowych w Polsce zamieszkujących budynki jednorodzinne spełnia obecnie obowiązujący w Programie próg dochodowy. Co więcej należy wskazać, że Program Stop Smog jest programem skierowanym dla osób najuboższych. Pozostałe osoby mogą skorzystać z Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” NFOŚiGW i ulgi termomodernizacyjnej. Jednocześnie biorąc pod uwagę zmianę sposobu wyliczania dochodu, dotychczasowy próg będzie zestawiany z dochodem netto, a nie jak dotychczas brutto. W związku z tym, np. dla gospodarstwa wieloosobowego obecny limit netto w wysokości 1245 zł wzrośnie do kwoty 1500 zł.

68.	art. 11 d ust. 1	Proponuje się dodanie pkt 9a w brzmieniu: 9a) wyrazi zgodę na wniesienie wkładu własnego w wysokości oraz w sposób określony w uchwale, o której mowa w ust. 9, o ile zostanie ona wydana, powyżej 10% i nie większej niż 30% kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego	Urząd Miejski w Sosnowcu	niechęć do ponoszenia wydatków na ten cel u osób o najniższych dochodach. Dopuszczenie do udziału osób o nieznacznie wyższych dochodach będzie stanowiło zachętę dla pozostałych, uboższych osób (zwłaszcza z uwagi na efekt zachęty związany z mniejszym – nawet „0” – wkładem własnym) do udziału w programie.	Uwaga wyjaśniona. Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami przez Instytut Badań Strukturalnych, 51% gospodarstw domowych w Polsce zamieszkujących budynki jednorodzinne spełnia obecnie obowiązujący w Programie próg dochodowy. Co więcej należy wskazać, że Program Stop Smog jest programem skierowanym dla osób najuboższych. Pozostałe osoby mogą skorzystać z Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” NFOŚiGW i ulgi termomodernizacyjnej.
69.	art.11 d ust. 8	Proponuje się dodanie pkt 4 w brzmieniu: 4) sposób i warunki wnoszenia wkładu własnego przez beneficjenta, o którym mowa w ust. 1 pkt 2a, u którego będzie realizowane przedsięwzięcie niskoemisyjne, oraz wysokość tego wkładu powyżej 10% i nie większą niż 30% kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego	Urząd Miejski w Sosnowcu		Uwaga wyjaśniona. Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami przez Instytut Badań Strukturalnych, 51% gospodarstw domowych w Polsce zamieszkujących budynki jednorodzinne spełnia obecnie obowiązujący w Programie próg dochodowy. Co więcej należy wskazać, że Program Stop Smog jest programem skierowanym dla osób najuboższych. Pozostałe osoby mogą skorzystać z Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” NFOŚiGW i ulgi termomodernizacyjnej.
70.	art.11 d ust. 9	Proponuje się zmianę treści ust. 9: Rada gminy może określić, w drodze uchwały, sposób i warunki wnoszenia wkładu własnego przez beneficjenta, u którego będzie realizowane przedsięwzięcie niskoemisyjne, oraz wysokość tego wkładu, nie większą jednak niż 10% kosztu realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego, w przypadku o którym mowa	Urząd Miejski w Sosnowcu		Uwaga wyjaśniona. Zgodnie z przeprowadzonymi badaniami przez Instytut Badań Strukturalnych, 51% gospodarstw domowych w Polsce zamieszkujących budynki jednorodzinne spełnia obecnie obowiązujący w Programie próg dochodowy. Co więcej

		w ust. 1 pkt 2.			należy wskazać, że Program Stop Smog jest programem skierowanym dla osób najuboższych. Pozostałe osoby mogą skorzystać z Programu priorytetowego „Czyste Powietrze” NFOŚiGW i ulgi termomodernizacyjnej.
71.	art. 11d ust. 1 pkt 8	<p>Proponuje się wprowadzenie następującego zapisu w art. 11d ust. 1 pkt 8 ustawy:</p> <p>„Podpisze deklarację wekslową wraz z wekslem o poddaniu się egzekucji w przypadku powstania obowiązku zwrotu kosztów przedsięwzięcia niskoemisyjnego przez osoby będące właścicielami nieruchomości na której będzie realizowana inwestycja. Podpisanie w/w deklaracji nastąpi w dniu podpisania właściwej umowy z Gminą o dofinansowanie wynikające z programu „Stop Smog”,</p> <p>Z punktu widzenia mieszkańca nie powoduje to konieczności angażowania się w skomplikowane procedury notarialne dotyczące wszystkich właścicieli nieruchomości oraz poniesienia dodatkowego kosztu związanego ze sporządzeniem aktu notarialnego. Ze względu na fakt, iż program jest kierowany do osób o niższym statusie materialnym, mieszkańcy mogą nie akceptować dodatkowych kosztów związanych z zawarciem umowy.</p>	Urząd Miejski w Sosnowcu	Przepis art. 11d ust. 1 pkt 8 ustawy nie ulega znaczącej zmianie tym, niemniej zarówno jego obecne brzemienie, jak i proponowane zmiany mogą stanowić barierę odstraszającą potencjalnych beneficjentów od udział w programie STOP SMOG. Obowiązek złożenia oświadczenia o poddaniu się egzekucji wprost rodzi ryzyko ograniczenia możliwości władania majątkiem beneficjenta. Podobne ograniczenia występują w przepisach art. 11f ustawy. Wprowadzenie mechanizmów konieczności zwrotu kosztów realizacji przedsięwzięcia niskoemisyjnego w przypadku przeniesienia w całości lub części własności budynku lub lokalu również wpływa negatywnie na efektywność programu	Uwaga uwzględniona.

				STOP SMOG. Należy zauważyć, iż nadrzędny cel realizacji programu STOP SMOG w postaci poprawy jakości powietrza, w przypadku zbycia nieruchomości nie ulegnie zmniejszeniu. Uzyskany efekt ekologiczny będzie nadal pozytywnie oddziaływał na środowisko, w przypadku zmiany właściciela budynku lub lokalu.	
72.	Art. 11c ust. 1 pkt 2	Proponuje się zmienić treść nowego brzmienia przepisu i odstąpić od limitu 1% w przypadku gmin liczących powyżej 100 000 mieszkańców. Jednocześnie proponuję wprowadzenie limitu np. 30 czy 40 budynków jednorodzinnych jako wartości minimalnej dla gmin liczących powyżej 100 000 mieszkańców.	Urząd Miasta Rybnika	W przypadku większych miast, dysponujących większym zasobem mieszkaniowym gminy (w skład którego chodzą głównie budynki wielorodzinne) osoby najmniej zamożne najczęściej mieszkają w tym właśnie zasobie. Tym samym odsetek osób najuboższych zamieszkujących w budynkach jednorodzinnych jest zdecydowanie niższy niż w przypadku mniejszych miejscowości (nie dysponujących lub dysponujących w ograniczonym zakresie własnym zasobem mieszkaniowym). Ponadto chciałbym zwrócić uwagę na fakt, że w strukturze	Uwaga uwzględniona. Proponuje się zmienić min. limit budynków na 1% lub 20 budynków. Natomiast dla miast pow. 100 tys. mieszkańców, dotychczasowe zapisy pozostaną bez zmian, tzn. pozostanie brak minimalnego limitu budynków.

				<p>zabudowy mieszkaniowej dużych miast przeważa zabudowa indywidualna, aż blisko 90%, jak w przypadku Rybnika. Oznacza to, że nawet 1% zabudowy jednorodzinnej (w Rybniku ponad 180 budynków) jest zbyt wysokim progiem. Pozostawienie limitu 1% dla miast liczących 100 000 mieszkańców w praktyce będzie oznaczać, że większe miasta, mimo iż borykają się z problemem niskiej emisji nie będą mogły przystąpić do Programu Stop Smog.</p>	
--	--	--	--	--	--